

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Mitä mieltä te olette mehubussista?”
Toiminnallinen kysely liikkuvassa nuorisotilassa

Nina Karvonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)
05/2018

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Nina Karvonen	Sivumäärä 36 ja 1 liitesivua
Työn nimi "Mitä mieltä te olette mehubussista?" Toiminnallinen kysely liikkuvassa nuorisotyötilassa	
Ohjaava opettaja Tuija Mehtonen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Kuopion kaupungin nuorisopalvelut, Henna-Riina Heikura	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tilaajana toimi Kuopion kaupungin nuorisopalvelut. Työni liittyy Aseman Lapset ry:ltä lainassa olevaan Walkers-matkailuautoon. Walkers-matkailuauto on muutettu liikkuvaksi nuorisotilaksi.</p> <p>Työni tavoitteena oli toteuttaa kysely nuorille heidän mielipiteensä keräämiseksi kuluneesta liikkuvan nuorisotyön jaksosta. Nuorten kyselyn toteuttamistavaksi valitsin toiminnallisen kyselyn. Kyselyn avulla halusin lisätä syrjäseuduilla asuvien nuorten osallisuutta ja mahdollisuutta vaikuttaa alueensa nuorisotoimintaan. Opinnäytetyöni käsittelee kulunutta Walkers-auto toimintajaksoa ja sen päättymistä. Opinnäytetyöni koostuu kahdesta eri kyselystä: nuorten toiminnallisesta kyselystä ja ohjaajien palautekyselystä. Ohjaajien kyselyssä nuorisonohjaajilla oli mahdollisuus antaa palautetta kuluneesta toimintakaudesta.</p> <p>Kyselyiden tuloksia voidaan käyttää toiminnan arvioimiseen ja alueiden nuorisotyön kehittämiseen. Toiminnallisen kyselyn mahdollisuudet itsessään ovat osallisuuden lisääminen, nuorten äänen kuuluviin saaminen, sekä nuorten toimijuuden ja osallisuuden mahdollistaminen syrjäisemmilläkin alueilla.</p>	
Asiasanat Nuorisotyö, Toiminnalliset menetelmät, Osallisuus.	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Nina Karvonen	Number of Pages 36
Title "What do you think about" mehubussi"? Functional survey in a mobile youth center	
Supervisor Tuija Mehtonen	
Subscriber and/or Mentor Kuopion kaupungin nuorisopalvelut, Henna-Riina Heikura	
Abstract <p>This thesis was conducted in cooperation with youth services of Kuopio. The youth services of Kuopio had Walkers-car for their disposal for the period of mobile youth work. Walkers-car is a mobile home which is turned into a youth center on wheels. The car was borrowed by Aseman Lapset ry. This thesis is about the operating cycle of Walkers-car and it is composed of two separate surveys: the functional survey for the youth and the feedback survey for the instructors.</p> <p>The main goal of this thesis was to create a survey about the youths' opinions on the period of mobile youth work. The interviews were carried out with a functional method. The purpose of this study was to find ways to increase the participation in youth activity among the participants in remote areas. The youth was given chance to decide on the youth work in their area.</p> <p>The study revealed that the participants were worried about the future of the youth work in their area. The results of the surveys can be used for evaluating of activity and the results are also suitable for development of youth work. The possibilities of functional survey gave youth chance for participation and decision making.</p>	
Keywords Youth work, functional methods, complicity.	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Toimeksianto ja tarve	2
1.2 Kuopion kaupungin nuorisopalvelut	3
1.3 Liikkuva nuorisotyö ja Walkers-toiminta	4
2 NUORISOTYÖ	6
2.1 Seinätön nuorisotyö	7
2.2 Kuopion Wauto-toiminta	10
2.3 Liikkuva nuorisotyö Kuopiossa lisäämässä osallisuutta	11
2.4 Viheralueet ja nuorten vaikutusmahdollisuudet	15
3 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS	18
3.2 Nuorten toiminnallinen ryhmähaastattelu	22
3.3 Kysely nuorisotyöntekijöille	22
4 TOIMINNALLISEN KYSELYN AINEISTON KERÄÄMINEN	23
4.1 Toiminnallisen kyselyn menetelmät	24
4.2 Nuorisotyöntekijöiden kysymykset	26
5 KYSELYN TULOKSET JA ARVIOINTI	26
6 KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA TARPEET	30
6.1 Toiminnallinen kysely ja nuorisotyöntekijöiden kysely	31
6.2 Pohdinta	32
LÄHTEET	36
LIITTEET	38

1 JOHDANTO

”Mitä mieltä te olette mehubussista?” on opinnäytetyö, joka käsittelee osallisuuden merkitystä nuorisotyössä ja nuorten mielipiteiden saamista kuuluviin. Nuorisotyö on jatkuvasti muutostilassa, koska vallitsevat trendit ja ilmiöt ohjaavat nuorten kiinnostuksen kohteita. Nuoruus ei itsessään ole muuttumassa, se pitää edelleen sisällään samanlaisia asioita kuin ennenkin. Nuoruuteen kuuluu omien rajojen kokeilua ja omista vanhemmista irtaantumista. Nuorten vapaa-aika koostuu hyvin erilaisista elementeistä. Erityisen tärkeää nuorille on viettää aikaa ystävien kanssa. Ystäviä nähdään koulussa, vapaa-ajalla ja harrastuksissa. Sosiaalinen media mahdollistaa reaaliaikaisen viestinnän ystävien kanssa. Ystäville on helppo jakaa kuvia ja laittaa viestejä esimerkiksi siitä, missä on sillä hetkellä paras meininki. Nuorten on siis helppo nähdä ystäväpiirinsä liikkeit ja mennä sinne missä muutkin ovat. Nuoret eivät vain seuraa ystäviensä liikkeitä, vaan saattavat myös liikkua niiden tuoman informaation mukana. Syrjäisemmiltä alueilta ei kuitenkaan ole aina mahdollista päästä sinne, missä muut nuoret viettävät aikaa, tai alueelta ei löydy nuorille vapaa-ajanviettopaikkoja. Työssäni haluan tuoda esiin yhden alueen nuorten mielipiteitä siitä, millaista toimintaa he kaipaaisivat omalle asuinalueelleen.

Ajankohtaisena aiheena monessa kunnassa ovat kuntaliitokset ja niiden tuomat syrjäseudut isompien kaupunkien viereen. Asuinalueet voivat olla sellaisia, eikä sieltä löydy nuorisotoimintaa tai ylipäätään minkäänlaisia julkisia tai puolijulkisia tiloja, joissa nuorilla olisi mahdollisuus nähdä ystäviään. Välimatkat voivat olla pitkiä ja julkinen liikenne ei liikennöi kuin muutamia kertoja päivässä. Herääkin kysymys, tarvitaanko syrjäisemmille alueille nuorisotyötä vai riittääkö nuorille se, että he voivat kohdata ystäviään koulussa, sosiaalisen median välityksellä tai oleskella kyläkoulujen pihassa ilman sen suurempaa tekemistä. Oleskelu ilman päämäärää voi pahimmassa tapauksessa vaikuttaa siihen, että aletaan tehdä ilkivaltaa vain tekemisen puutteen vuoksi. Opinnäytetyössäni haluan selvittää, miten syrjäseudulla asuvat nuoret ovat ottaneet vastaan liikkuvan nuorisotyöntilana toimivan Walkers-auton, joka Kuopiossa tunnetaan Wautona.

Toiminnallisessa nuorten kyselyssä selvitän nuorten mielipiteitä omasta asuinalueestaan. Opinnäytetyölläni on tarkoitus osallistaa nuoria vaikuttamaan oman asuinalueensa viihtyvyyden kehittämiseen. Opinnäytetyölläni haluan nostaa esiin nuorisotyön

ja sen saavutettavuuden lisäämisen tärkeyttä myös syrjäisemmille alueille. Kaikilla nuorilla tulisi olla tasa-arvoinen mahdollisuus osallistua ohjattuun nuorisotoimintaan ja olla vaikuttamassa sen sisältöön ja kehittämiseen. Nuorisotyötä tehdään nuorille ja siksi on tärkeää myös kysyä heidän mielipiteitään. Käyttämäni menetelmät kyselyni toteuttamiseen ovat toiminnallisia. Valitsin toiminnallisia menetelmiä nuorten kyselyn toteuttamiseen, koska pyrin, että kyselyyn osallistuminen olisi mielekästä toimintaa.

1.1 Toimeksianto ja tarve

Opinnäytetyöni käsittelee Kuopion eteläisen alueen liikkuvan nuorisotyön toimintaa ja yhden alueen nuorison mielipidettä nuorisotoiminnasta ja oman asuinalueen viihtyvyydestä. Liikkuva nuorisotyö on tässä tapauksessa toimintaa, jossa nuorisotyön toimintapaikkana on matkailuauto. Matkailuauto on muutettu nuorisotyöhön sopivaksi tilaksi. Opinnäytetyöni keskeisin tavoite on saada selville syrjäisemmillä alueilla asuvien nuorten ajatuksia siitä, millaista toimintaa he toivoisivat alueelleen.

Opinnäytetyöni on tehty Kuopion kaupungin nuorisopalveluille. Nuorisopalvelut ovat saaneet lainata Aseman Lapset ry:n Walkers-matkailuautoa yhdeksän kuukauden ajan ja nyt tämä toimintakausi on tulossa päätökseen. Toiminnan kokoamiseksi ja nuorten osallisuuden lisäämiseksi toteutin toiminnassa mukana olleille nuorille toiminnallisen ryhmähaastattelun, jonka tavoitteena oli kerätä nuorilta mielipiteitä ja toiveita toiminnan loputtua toukokuussa 2018.

Nuorten kyselyn lisäksi nuorisotyöntekijöille toteutettiin kysely, jossa nuorisonohjaajat saivat käsitellä kulunutta toimikautta. Tuloksista saatua koontia voidaan käyttää toiminnan purkukeskusteluissa. Kysely toteutettiin Walkers-autolla aktiivisesti työskenteleville Kuopion Kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijöille.

Opinnäytetyön lisäksi tein Kuopion kaupungille koosteen nuorten haastattelusta ja ohjaajien kyselyiden tulokset ovat ainoastaan Kuopion nuorisopalveluiden käyttöön

tarkoitettuja. Päädyin tekemään koosteen, koska halusin säilyttää kaikkien vastaajien anonymiteetin.

Kuva 1. Walkers-auto (Nina Karvonen)

1.2 Kuopion kaupungin nuorisopalvelut

Kuopion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alueellaan ammattitaitoista nuorisotyötä. Nuorisopalveluita tarjotaan ympäri Kuopiota. Kuopiossa on 13 nuorisotaloa, joiden tehtävänä on toimia ennaltaehkäisevästi, kasvua tukemalla, kannustamalla nuoria löytämään omia vahvuuksia ja kehittämällä elämönhallinnan taitoja. Keskeisenä tehtävänä on myös mahdollistaa nuorille mieluisaa toimintaa vapaa-ajalle ja luoda tämän lisäksi vaikutusmahdollisuuksia nuorille. (Po1nt.fi 2018.)

Nuorten tieto- ja neuvontatyötä tarjoaa jokainen nuorisonohjaaja. Nuorisopalveluille on tärkeää, että jokainen nuori tulee kohdatuksi ja saa vastaukset häntä askarruttaviin kysymyksiin. Po1nt.fi tarjoaa myös nuorille mahdollisuuden löytää tietoa internetin välityksellä ja kysyä anonyymisti itseä askarruttavista asioista.

Nuorille on tarjolla Kuopiossa kulttuurista nuorisotyötä, nuorille esimerkiksi luodaan mahdollisuuksia olla osana kulttuuriin ja musiikkiin liittyvissä projekteissa. Kulttuurireena 44 vastaa pääsääntöisesti kulttuuritoiminnasta, mutta kulttuurilliseen nuorisotyöhön pääsee tutustumaan myös kaikilla muillakin taloilla. (Po1nt.fi,2018.)

Kuopion kaupungista löytyy alueellista nuorisotyötä, jonka lisäksi tehdään etsivää nuorisotyötä. Nuorisotaloilla tehtävä työ on osa alueellista nuorisotyötä. Kuopion kaupunki on jaettu toiminta-alueisiin, joissa tehdään monipuolisesti nuorisotyötä muun muassa kouluilla, tapahtumissa ja nuorisotaloilla. Talotyö on nuorisotyötä, jossa toiminta tapahtuu säännöllisesti samassa osoitteessa. Ohjelma vaihtelee tilojen ja nuorten toiveiden mukaan. Nuorisotaloilla on mahdollisuus viettää aikaa ystävien kanssa, askarrella, pelailla tai osallistua ruoanlaittoon. Paikalla on aina ammattitaitoisia ohjajia nuoria varten. Etsivän nuorisotyöntekijän työ voi olla nuorisotalolla, mutta pääsääntöisesti he pyrkivät olemaan siellä missä nuoretkin ovat. Koska tavoite on olla nuorten parissa, on työntekijöiden jalkauduttava usein ja kohdattava nuoria eri ympäristöissä. Etsivät nuorisotyöntekijät jalkautuvat alueittain ja kohtaavat nuoria päivittäin. He myös hoitavat lakisääteiset koulupudokasilmoitukset. (Kuopion Kaupungin nuorisopalveluiden toimintaohjelma 2017, 10.) Anne Purosen (2014) mukaan etsivä nuorisotyö voidaan jakaa kolmeen päätyyppiin: Kotona tehtävään työhön, jossa mennään kotikäynnille nuoren luokse (domiciliary youth work), kiertävään työhön, joka kohdistuu instituutioihin, jossa on nuoria (peripatetic youth work) ja riippumattomaan työhön eli katutyöhön. Ohjaajat jalkautuvat sinne missä nuoret viettävät vapaa-aikaansa (detached youth work) (Puronen 2014, 13).

Vaikutusmahdollisuuksia nuoret saavat nuorisovaltuustosta ja lasten parlamentista, joiden tehtävinä on lisätä nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia heitä koskeissa asioissa. Kuopion kaupungin nuorisopalvelut pyrkii jatkuvasti uudistamaan toimintaansa ja kehittämään palveluita nuoria kiinnostavaan suuntaan. Tästä esimerkiksi toimivat useat hankkeet ja projektit. Yksi nuorille toteutetuista hankkeista on Pelitalo Muikku, jossa nuoret pääsevät osallistumaan ohjattuun pelitoimintaan. Nuorilla on mahdollisuus osallistua kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin ja vertaisohjaajatoimintaan, jossa he pääsevät itse toteuttamaan ja suunnittelemaan ohjelmaa muille nuorille. (Po1nt.fi 2018.)

1.3 Liikkuva nuorisotyö ja Walkers-toiminta

Walkers-matkailuauto on nuorisotoimintaan muutettu auto, jolla nuorisotyöntekijät ja vapaaehtoiset työntekijät matkaavat paikkoihin, joissa nuoret viettävät vapaa-

aikaansa. Walkers-toiminta on osa löytävää nuorisotyötä. Löytävän nuorisotyön tärkein tehtävä on tuoda turvaa nuorten suosimiin julkisiin- ja puolijulkisiin tiloihin ja alueille. Ohjaajat jalkautuvat nuorten keskuuteen ja ovat valmiita antamaan vastauksia nuorten kysymyksiin ja pohdintoihin. Löytävä nuorisotyö tuo myös toimintaa syrjäisemmille alueille ja mahdollisuuden tutustua nuorisotyöhön. (Aseman Lapset ry 2018.) Walkers-toiminta aloitettiin, koska nuorten elämäntyyli on muuttunut liikkuvaisemmaksi ja nuorten reviirit ovat laajentuneet. Huolta herättivät myös suuret kuntaliitokset, joiden myötä on syntynyt lisää alueita, joilla ei ole välttämättä mitään nuorille suunnattua toimintaa. Nuorisotyön liikkuva muoto mahdollistaa sen, että toiminta voi olla juuri siellä, missä nuoretkin ovat. (Aseman Lapset ry 2018.)

Walkers-autotoiminta on osa Aseman Lapset ry:n toimintaa. Walkers-autotoiminta alkoi vuonna 2015. Hanke lähti laajenemaan 2017, kun Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hankerahoitusta Walkers-on-wheels-toiminnalle. Näin Walkers-autoja saatiin hankittua lisää ja toimintaa laajennettua.

Walkers-on-Wheels hankkeeseen kuuluu löytävä nuorisotyö. Aseman Lapset ry:n löytävä nuorisotyö on kaduille jalkautuvaa toimintaa, joka on tarkoitettu alle 18-vuotiaille. Toiminnan tarkoituksena on löytää nuoria sieltä, missä he viettävät aikaansa. Toimintapaikkoina ovat yleisesti julkiset ja puolijulkiset tilat esimerkiksi puistot ja kauppakeskukset. Löytävässä nuorisotyössä on hyvin paljon samoja piirteitä kuin etsivässä nuorisotyössä. Molemmissa voidaan jalkautua nuorten suosimiin paikkoihin. Työtapana löytävän nuorisotyön tarkoitus on täydentää kunnallisia ja muiden toimijoiden tarjoamia palveluita. (Tani & Pyry 2017:15-17.) Toimintaan kuuluu myös Walkers-kahviloita ja koulutustoimintaa. Toiminta on hyvin samankaltaista kuin tavanomainen taloilla tapahtuva nuorisotyö, mutta Walkers-toiminta tapahtuu talojen sijaan kaduilla ja kauppakeskuksissa. Toiminta ei kuitenkaan poissulje täysi-ikäisiä, mutta pääpaino on kuitenkin alaikäisissä. (Aseman Lapset ry 2018.)

Walkers-auto on liikkeellä alueesta riippuen noin 2-3 kertaa viikossa. Aseman lapset ry lainaa Walkers-autoa yleensä alueelle 2-3 kuukaudeksi. (Aseman lapset ry 2018). Toimintajakson aikana Walkers-autosta vastaavat alueen toimijat ja käyttäjät.

Toimijoilla tarkoitetaan nuorisotyön parissa olevia työntekijöitä, kuten kaupungin nuorisohjaajia tai järjestöpuolen toimijoita. Walkers-toiminnan aikana on tarkoitus saada samalla alueella nuoria kohtaavia ihmisiä verkostoitumaan ja toiminaan Walkers-autolla yhdessä.

Walkers-toiminnassa on mukana myös vapaaehtoisia. Aseman lapset ry kouluttaa vapaaehtoiset työntekijät. Vapaaehtoisilta ei vaadita alan koulutusta tai kokemusta alalta, vaan heille riittää, että he suorittavat vapaaehtoisuuskoulutuksen ja ovat motivoituneita työskentelemään nuorten parissa. Walkers-toiminnassa on tärkeää, että Walkers-autolla on riittävän paljon aikuisia, jotta jokainen nuori tulee hyvin kohdatuksi ja aikuisilla on aikaa jutella nuorten kanssa. Tärkeää on, että aikuiset kohtaavat nuoria reilulla asenteella ja molemmat kunnioittavat toisiaan. (Aseman Lapset ry 2018.)

Walkers-auto on hyvä mahdollisuus kohdata nuoria, jotka eivät käy nuorisotaloilla tai eivät muuten ole kaikista aktiivisimpia harrastamaan. Wauto tarjoaa lisämahdollisuuden kohdata nuoria talojen ja harrastusten lisäksi. Walkers-autolla on omia sääntöjä ja toimintatapoja aivan kuten muussakin nuorisotoiminnassa. Suurimpia eroja taloilla tehtävään toimintaan on, että Walkers-autolle saa tulla päihtyneenä. Walkers-autoon tai läheisyyteen ei kuitenkaan saa tuoda päihteitä tai tupakkatuotteita. Toiminnassa parasta on se, että nuori saa tulla paikalle sellaisena kuin on ja voi kertoa itsestään juuri sen verran kuin itse haluaa. Nuorille tarjotaan mahdollisuus tulla kohdatuksi anonyymina. Tällainen tilanne on ihanteellinen kysyä sellaisia kysymyksiä, joita ei muuten uskaltaisi esittää. (Aseman Lapset ry 2018.)

2 NUORISOTYÖ

Nuorisotyön tärkeimpiä tavoitteita on nuorten kasvun tukeminen, itsenäistymisen harjoittelu ja osallisuuden tukeminen yhteiskunnassa (Nuorisolaki, 2017). Nuorisotyötä tehdään monenlaisissa ympäristöissä ja paikoissa. Nuorisotyötä tehdään nuoria varten, mutta nuorisotyötä on hyvin erilaista ja kohderyhmät voivat poiketa hieman toisistaan tavoitteiden takia. Nuorisotyö on levittäytynyt jo monenlaisiin paikkoihin ja sen työkenttien määrittäminen voikin siksi olla vaikeaa. Nuorisotyötä tehdään julkisella

puolella, järjestöissä ja yksityisellä sektorilla. Näiden lisäksi järjestetään monenlaisia hankkeita ja projekteja. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 10.)

Nuorisotyöntekijöitä kuitenkin yhdistää sama kohderyhmä, nuorten tarpeiden kartoittaminen ja niihin vastaaminen. Nuorisotyössä kuten myös muillakin aloilla on nähtävissä trendejä, joiden mukaan nuorisotyön ammattilaiset pyrkivät toimimaan, jotta he saavuttavat haluamansa kohderyhmän ja tavoitteen. Nuorisotyö ja sen tavoitteet määräytyvät työnantajan ja nuorisolain mukaan. Arvopohja työlle on lähtökohtaisesti sama:

Kunnioittaa jokaisen ihmisen omia valintoja ja mahdollisuutta tehdä omia ratkaisuja, tulla kohdatuksi omana itsenään ja antaa mahdollisuus kehittää omaa identiteettiään. Sitä kautta vahvistetaan nuoren omaa toimijuutta yhteiskunnassa. (Häkli & Kallio & Korkiamäki 2010, 15.) Tarkoituksena on tarjota laadukasta ja tavoitteellista toimintaa nuorille. Nuoruuteen itsessään liittyy vahvoja tunteita ja kasvutavoitteita joihin nuorisohajaajien tulee vastata. (Hiipakka 2011, 10.)

Nuoruudella tarkoitetaan ikää lapsuuden ja aikuisuuden välissä. Murrosikä ja sen alkaminen ovat hyvin yksilöllisiä. Nuorisolaki määrittää nuoreksi alle 29-vuotiaan. (Nuorisolaki, 2017.) Nuoruuden kehityksen yksi tärkeimmistä tehtävistä on vanhemmista irtaantuminen ja omien rajojen kokeilu. Murrosikä tuo kehoon monenlaisia ulkoisia muutoksia. Fyysiset ja psyykkiset muutokset saavat nuoren elämässä ison roolin. Nuoruuteen liittyy myös oman identiteetin rakentuminen ja vahvistuminen. Suuren elämänvaiheen ja muutosten keskellä nuoret kaipaavat monenlaista tietoa ja ohjausta kohti aikuisuutta. Nuorisotyön tärkeimpiä tehtäviä on tukea ja mahdollistaa nuorille turvallista tekemistä, läsnäoloa ja mahdollisuuksia nuorille kokeilla omia rajojaan ja vaikuttaa yhteiskunnassa. Nuorisotyön tulee myös auttaa nuoria löytämään omat mielenkiinnon kohteet monien vaihtoehtojen joukosta ja tukea ja kannustaa heitä kehittämään taitoja, jotka auttavat heitä tulevaisuudessa. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 84.)

2.1 Seinätön nuorisotyö

Tilattomalla ja seinättömällä nuorisotyöllä tarkoitetaan työtä, joka ei sijoitu mihinkään tiettyyn tilaan tai paikkaan. Kuopiossa tilatonta nuorisotyötä on esimerkiksi kouluilla

tapahtuva välituntitoiminta, erilaiset yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyt tapahtumat, nuoriso-ohjaajien kouluilla järjestämät yläkoululaisten tutustumispäivät ja lapsille ja nuorille järjestettävät leirit. Kuopiossa tilatonta nuorisotyötä on myös alueilla, joilta löytyy nuorisotaloilla tehtävää työtä. Kuopiossa työtä kutsutaan alueelliseksi nuorisotyöksi, johon lasketaan kaikki alueella toteutuva nuorisotyö.

Seinättömässä nuorisotyössä työskentelevä on samankaltaisessa asemassa kuin etsivät nuorisotyöntekijä. Hän on siellä missä nuoretkin, ilman sen suurempaa syytä. Nuorisotyöntekijän tulee kohdata nuoret aidosti heidän omassa ympäristössään. Nuoret myös kertovat, jos tekemäsi työ ei ole heille hyödyllistä. (Crimmens et al. 2010, 27.) Kohtaaminen on siis aitoa ja vaatii ohjaajalta tilanteen lukutaitoa ja nopeaa muuntautumiskykyä.

Nuorisotyössä nuorten ja ohjaajien välinen kontakti on usein riippuvainen nuoren omasta halusta ja tahdosta. Hyvien kontaktien syntymisen kannalta olisi tärkeää olla saavutettavissa monenlaisissa ympäristöissä. Toiminnan tulee olla myös mahdollisimman pysyvää, jotta nuoret ehtivät löytää toiminnan ja uskaltavat osallistua toimintaan. Koulussa tehtävä työ muodostaa linkkejä myös vapaa-ajalla tapahtuvaan toimintaan ja toisinpäin. (Nuorista Suomessa 2012 54.) Eri ympäristöissä kohdattu aikuinen tuo myös pysyvyyden ja turvallisuuden tunnetta. Nuori kokee, että hänellä on mahdollista mennä kysymään koska tahansa apua ja neuvoa. Koulu on ympäristönä hektinen ja opettajilla ei ole välttämättä mahdollisuutta keskustella nuorten kanssa. Sen takia on erityisen tärkeää, että nuorisotyö on löytänyt itsensä koululaisten välituntitoimintaan. Nuorisonohjaajan rooli on koululla myös puolueeton, joka voi madaltaa nuorten kynnystä tulla kertomaan koulumaailmaan liittyvistä huolista.

Seinätön nuorisotyö luo mahdollisuuksia myös vapaa-ajalle. Syrjäisillä alueilla liikkuva nuorisotyö voi olla ainoa mahdollisuus nuorisotyölle. Liikkuvan tai seinättömän nuorisotyön tarkoitus ei ole poistaa talotyön tarvetta tai ratkaista talotyössä olevia ongelmia. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 190, 191.) Seinätön nuorisotyö on helposti muunneltavissa ja sen mahdollisuudet ovat rajattomat ja jokaisen sitä tekevän on mahdollisuus muokata siitä itselle toimivin kokonaisuus. Nuorilla on erilaisia tarpeita ja ohjaajien

tulee pyrkiä toteuttamaan niitä. Ohjelman tulee olla toimintaympäristöön sopivaa ja nuorisoryhmälle mieluisaa ajanvietettä.

Seinättömän nuorisotyön vahvuus on, että pystytään liikkumaan alueilla ja kohtaamaan nuoria, jotka eivät käy nuorisotaloilla. Seinättömän nuorisotyön tarkoitus ei ole missään nimessä korvata mitään muuta nuorisotyön muotoa, vaan laajentaa nuorisotyön revii-rejä. Tällä tavoin nuorisotyö saadaan entistä näkyvämmäksi osaksi yhteiskuntaa ja tietoisemmaksi nuorille. Kun nuorisotyö kohtaa riittävän laajasti nuoria, päästään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi nuorten elämässä. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 191.) Tärkeää on kuitenkin muistaa, ettemme voi luokitella ihmisiä elämässä pärjääviin ja elämässä erityisen tuen tarvisijoihin, vaan me kaikki olemme tavallaan ”syrjäytymisuhan alaisia”. (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2010, 10.) Nuoret ovat yksilöitä ja ei voida olettaa, että kaikki nuorisotyö on sopivaa ajanvietettä kaikille. Kaikilla meillä tulisi olla oikeus ja mahdollisuus hyvinvointiin, tilanteesta ja menneisyydestä huolimatta.

Julkisista tiloista on tullut nuorille tärkeitä kohtaamispaikkoja. Avoimissa tiloissa nuoret toivovat tulevansa nähdyksi muiden nuorten keskuudessa ja on tärkeää, että paikalla on muitakin ihmisiä, jotka luovat turvallisuuden tunnetta nuorille. Tästä huolimatta nuoret kuitenkin haluavat olla aikuisten tavoittamattomissa. Walkers-toiminnan perusideana on liikkua ja löytää nuoret sieltä missä nuoret liikkuvat. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 187.)

Nuorten kohtaaminen heidän valitsemissaan paikoissa on myös nuorten ehdoilla toimimista. Nuoret kokevat tilan olevan heidän, vaikka tila olisikin julkinen tai puolijulkinen. Toiminta on siis nuorten ehdoilla toteutuvaa ja nuorten vapaata olemista heille mieluisissa paikoissa. Vääränlainen kohtaaminen ja asioihin puuttuminen voi saada aikaan vastarintaa nuorissa eikä vuorovaikutustilannetta muodostu. (Crimmens et al. 2010, 27.)

2.2 Kuopion Wauto-toiminta

Kuopiossa Wauto-toimintaa oli 2017-2018 kuntaliitosalueilla ja eteläisessä Kuopiossa. Kuntaliitosalueita ovat Maaninka, Nilsiä ja Juankoski. Alueilla on työskennellyt useita eri ohjaajia. Ohjaajat ovat olleet nuorisonohjaajia ja etsiviä nuorisotyöntekijöitä. Wautotoimintaa on hoidettu lisänä kaikkea muuta toimintaa.

Tilana Wauto on perinteinen matkailuauto, josta löytyy pieni pöytäryhmä ja sohvapainat. Wautossa kulkee mukana pieni määrä erilaisia pelejä, kuten Uno-kortit ja Alias, sekä ulkoliikuntavälineitä esimerkiksi jalkapallo ja katuliidut. Tila on pääsääntöisesti suunniteltu vapaaseen oleiluun ja keskusteluun. Lautapelien ja pihapelien lisäksi autossa kulkee mukana nuorille tarjottavaa kahvia ja mehua. Välillä erityisinä iltoina tai lomien läheisyydessä on ollut tarjolla myös karkkia, tai pihalla on ollut pallogrilli grillausta varten. Wautossa on myös pihakatos, jota on käytetty tapahtumien aikaan lisätilana.

Nuoret ovat myös keksineet Wautolle lisänimiä, kuten mehu- tai kissabussi. Mehubussilla ollaan menty sinne, missä nuoret viettävät aikaansa. Paikkoja, joissa Walkersauto on yleensä parkissa, ovat kauppojen pihat, kylätalot, koulujen pihat ja vaihtelevat tapahtuma-alueet. Walkers-auton on voinut nähdä Kuopion torilla mukana muutamassa tapahtumassa tai järjestöjen tapahtumissa, joissa nuoret ovat päässeet tutustumaan Wautoon.

Tässä kerrottuna omin sanoin, millaista arkea Wauto vietti Kuopiossa:

"Perus Wauto-päivä eteläisessä Kuopiossa koostuu siitä, että me näemme keskustassa. Otamme mukaan tarvittavia tavaroita toimistolta. Esimerkiksi, jos ollaan päätetty pelata bingoa, pitää tarvikkeet hakea joltain nuorisotalolta, tai jos vaikka keksit ovat loppuneet, pitää käydä kaupassa. Tällaisia juttuja hoidetaan aamupäivästä. Ohjelmaa me keksitään yhdessä nuorten kanssa, nuoret saattavat toivoa jotain peliä, mitä ollaan koulun välitunneilla pelattu ja se sitten otetaan mukaan ohjelmaan. Ohjaajat saavat myös ehdottaa ohjelmaa, esimerkiksi pääsiäisenä meillä oli pääsiäisbingo.

Tarvittavien hankintojen jälkeen siirrytään Wauton säilytyspaikkaan isoon autohalliin. Siellä tehdään loput valmistelut. Esimerkiksi laitamme kahvin tippumaan ja teemme mehua nuorille valmiiksi. Kun valmistelut on hoidettu, lähdemme ajelemaan kohti ennalta sovittuja paikkoja. Koulun ja kaupan pihassa Wauto on jo tuttu näky monelle. Mainostamme somessa nuorille missä, milloinkin olemme. Instagram on kanava, josta on helpoin nähdä monelta ja missä nuorisonohjaajat ovat milloinkin.

Monessa paikassa nuoret osaavat jo odottaa Wautoa ja ovat jo ennen meitä paikalla. Paikalle päästyä leiriydymme kohteeseen ja avaamme oven nuorille. Nuoret ovat tottuneita kävijöitä ja osaavat pyytää kahvia ja mehua ohjaajilta. Ohjaajat tarjoilevat kahvin nuorille ja kahvin lomassa on mukava vaihtaa kuulumisia. Nuorille on muodostunut lempipelejä Wautolla, Uno on yksi niistä. ”Uunoa” pelataan muutama erä, jonka jälkeen saatamme ottaa bingo-matsin tai pelata joukkueina Aliasta. Pelailun lomassa on helppo kertoa viikon polttavimmat puheenaiheet ja huolet. Tilana Wauto on hyvin intiimi ja siellä syntyy helposti hyvin syvällisiä keskusteluja. Nuorten iästä riippuen ovat keskustelujen aiheet vaihdelleet muun muassa harrastuksien haasteista seksuaaliseen hyvinvointiin, eli hyvin laidasta laitaan.

Kaikki hyvä loppuu aikanaan, myös Wauto-ilta, sanomme hyvästit nuorille ja lähdemme ajamaan takaisin kohti autohallia. Matkalla on hyvää aikaa keskustella illan kulusta ja täyttää ohjaajien palautelomake. Hallille päästyämme edessä on Wauton purku ja siivous. Kun hommat on hoidettu päästään lähtemään kotia kohti.” – Nina Karvonen

2.3 Liikkuva nuorisotyö Kuopiossa lisäämässä osallisuutta

Walkers-auto on kohdannut Kuopion alueella syksyn 2017 aikana yli 1700 nuorta. Projektin aikana on saatu paljon onnistumisen kokemuksia. (Po1nt.fi 2017.) Hanke on mahdollistanut Kuopion alueella nuorisopalveluiden jalkautumisen syrjäisille alueille. Nuoret ovat päässeet tutustumaan Wauton ja nuorisopalveluiden toimintaan. Toiminta on suunnattu nuorten vapaa-ajalle. Ennen kaikkea nuoret ovat saaneet olla mukana

kehittämässä Wauto-kulttuuria ja tehneet uusia tarinoita hankkeelle. Walkers-autotoiminta on matalan kynnyksen kohtaamisen paikka, jossa parhaillaan tavoitetaan sellaisia nuoria, jotka eivät käy taloilla tai eivät muuten kohtaa aikuisia vapaa-ajalla.

Osallisuus tarkoittaa mahdollisuutta muuttaa omia ajatuksia tai vahvistaa itseään. Osallisuuteen vaaditaan se, että yksilö on valmis vastaanottamaan osallisuuden, eli se perustuu vapaaehtoisuuteen osallisuuden kokemuksesta. Minäkuvan muodostumiseen vaikuttavat kokemukset ryhmään kuulumisesta ja kokemusten syntyminen itsessään. Osallisuuteen voidaan vahvasti liittää sosiaalisten taitojen merkitys ja hallitseminen. Osallisuudessa on siis kyse tilasta, jossa vapaudet ja oikeudet vaihtelevat. (Isola et al. 2017, 17.)

Osallisuuden tunne on kuitenkin yksilöllistä ja opittua. Jokainen ihminen kokee sen eri tavalla ja siihen vaikuttavat ihmisen henkilökohtaiset arvot ja tarpeet. Osa kokee yhteisöllisyyttä siitä, että saa viettää aikaa ystäviensä kanssa, kun taas jollekin toiselle se vaatii yhdessä koettujen päämäärien toteutumista. (Isola et al. 2017, 4.) Kaikki kohtaukset eivät kuitenkaan ole osallisuutta ja minäkuvaa vahvistavia. Ihmisen henkilökohtainen kokemus itsestään voi poiketa siitä, miten muut sen näkevät. Tällaisen asian esille tuominen voi johtaa siihen, että yksilö voi kokea, että hän on tullut väärinymmärretyksi. (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2010, 9.) Seuraava lista on hyvä tiivistelmä siitä, kuinka monesta tekijästä osallisuus ja osallisuuden kokemus muodostuu. Lista auttaa osallisuuden ja osallisuuden kokemuksen käsitteiden hahmottamisessa, mutta siitä käy ilmi, kuinka laajoja käsitteet ovat.

Osallisuus koostuu seuraavista asioista:

1. Mahdollisuus liittyä mukaan toimintaan (Involvement)
2. Suhteiden ylläpitäminen (Relatedness)
3. Kuulumista johonkin (Longiness)
4. Yhteisyyttä (Togetherness)
5. Yhteensopivuutta (Coherence)

6. Demokratiaa (Democracy)

7. Järjestämistä ja johtamista (Governance)

(Lista: Isola et al. 2017, 15.)

Osallisuuden tunne on tärkeää kaikille ihmisille ja nuorille. Ihmisyydelle tärkeimpiä asioita on tunne siitä, että on merkityksellinen muille ihmisille. Tärkeäksi itsensä tunteminen on voimavara, joka auttaa vaikeista tilanteista selviämiseen. Tunne osallisuudesta ja arkielämän toimijuudesta syntyy vuorovaikutustilanteista muiden ihmisten kanssa. (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2010, 10.) Osallisuuden kokemukset voivat kuitenkin olla erityisen tärkeitä nuorille, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai ovat jo osittain ulkona yhteiskunnan asettamista normeista. Osallisuuden lisääminen tällaisille ryhmille lähtee liikkeelle pienin askelin, löytämällä heille mieluisaa tekemistä vapaa-ajalle. Nuorisotyön yksi perustehtävistä on syrjäytymisen ennaltaehkäisy, tärkeää olisikin saada mukaan mahdollisimman paljon erilaisia nuoria, jotta saataisiin kontakti ennen kuin nuoresta herää huoli. Nuoruuteen liittyy paljon muutoksia ja isoja valintoja. Monella on edessä peruskoulusta yläkouluun siirtyminen ja siellä uusiin käytäntöihin tutustuminen. Tärkeää olisi olla läsnä ja tukemassa mahdollisimman paljon koulussa ja vapaa-ajalla.

Yhteisöllisyys on voimavara, joka rakentaa osallisuutta. On tärkeää tarjota matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja nuorille, joissa voi kohdata muitakin nuoria. Nuoret saattavat kokea osallisuuden enemmän kivan tekemisen ja yhdessä ”hengailun” kautta, kuin suurena mahdollisuutena kartuttaa elämänvoimavaroja. Hengailulla tarkoitetaan nuorten keskuudessa oleilua kaveriporukassa. Hengailu pääsääntöisesti painottuu alueisiin joissa, nuorten on mahdollisuus tulla nähdyiksi mutta olla silti aikuisten valvovan silmän alta piilossa. Halutaan olla poissa opettajien, vanhempien ja muiden heidän elämäänsä kontrolloivien aikuisten silmistä ja opetella ottamaan itsenäisesti tilaa haltuun. (Tani & Pyry 2017, 11.) Tärkeää on tukea nuorten mahdollisuutta viettää aikaa omanikäisten seurassa. Tämä toiminta auttaa nuoria oppimaan toimimista ryhmissä ja harjoittelemaan sosiaalisia suhteita. Nuoriso-ohjaajien tuleekin tarjota mahdollisuuksia toteuttaa nuorille erilaista ryhmätoimintaa. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 115.)

Ohjaajan on tärkeää tiedostaa osallisuus omassa toiminnassaan ja pyrkiä lisäämään sitä huomaamattomasti nuorten parissa tehtävään työhön. Elämämme aikana kuulumme useisiin erilaisiin yhteisöihin ja ryhmiin. Erilaisissa ryhmissä ja tilanteissa tulemme eri lailla kohdatuiksi ja roolimme saattaa vaihdella. Kaikki nämä muokkaavat kuvaa itsestä ja lisäävät ymmärrystä yhteiskunnasta ja osallisuudesta. (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2010, 10.)

”24 § kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa...” (Nuorisolaki 2017).

Nuorisolaissa on määrätty, että nuorille tulee tarjota mahdollisuus vaikuttaa heitä koskevissa asioissa. Nuoret eivät ole aina tietoisia heitä koskevista etuuksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa. Nuorisonohjaajien tulisikin kannustaa nuoria enemmän tuomaan esiin heidän mielipiteitään. Nuorilta voi olla haastavaa saada palautetta tai saada mielipiteitä asioihin, olisikin tärkeää, että nuorisonohjaajat ja nuorten parissa työskentelevät jaksaisivat kokeilla erilaisia menetelmiä ja tapoja luoda nuorille vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Nuorten kuuleminen ja erilaiset nuorisovaltuustot ovat hienoja esimerkkejä siitä, kuinka nuoria on saatu osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskuntaa koskeviin asioihin. Monesti ajatellaankin, että hyvä osallisuus olisikin juuri tällaista kansalaisaktiivisuutta. Nämä nuoret ovat tärkeitä ja heidän paikkansa on hyvin perusteltua nuorisovaltuustoissa ja oppilaskunnan hallituksissa. Helposti kuitenkin unohdetaan ne nuoret, joille suurin osallisuuden saavutus saattaa olla se, että hän juttelee ensimmäisen kerran ikinä nuorisotalon ohjaajan kanssa. Tai se, että nuori päättää ensimmäisen kerran mennä johonkin nuorille suunnattuun tapahtumaan.

Nuorisonohjaajien rooli onkin antaa näitä isoja ja pienempiä mahdollisuuksia nuorille, osata arvostaa molempia yhtä lailla. Hiljaisempi nuori saattaa odottaa koko ajan, että hänet valittaisiin oppilaskunnan hallitukseen, vaikkei hän olisikaan sinne koskaan hakenut. Tärkeää onkin tarjota monipuolisesti ja tasavertaisesti mahdollisuuksia nuorille kokeilla rajojaan ja mahdollisuuksia sanoa mielipiteensä, luoda vuorovaikutustilanteita

nuorten kanssa, joissa nuorilla on mahdollisuus olla aikuisen seurassa, joka kuuntelee, auttaa ja ymmärtää.

Osallisuus voi kaikessa yksinkertaisuudessaan olla mukavaa toimintaa ja hengailua nuorisonohjaajan ja kavereiden seurassa. Mieleisten ”juttujen” tekeminen voi mahdollistaa lapsille ja nuorille uusien positiivisten roolien omaksumista ja kokea kuuluvansa ryhmien jäseneksi. Mielekkään toiminnan löytymisellä voidaan mahdollistaa yhteisöllisten ja yhteiskunnallisten paikkojen löytämisen ja sillä tavoin ennaltaehkäistä osattomuuden ja syrjäytymisen tunnetta. (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2010, 9.)

2.4 Viheralueet ja nuorten vaikutusmahdollisuudet

Viheralueilla tarkoitetaan alueita, jotka ovat keskustan ulkopuolella olevia asuinalueita. Viheralueilta saattaa löytyä peruspalveluita kuten kauppa, kirjasto ja koulu. Viheraluetta voi kutsua myös syrjäisemmäksi asuinalueeksi. Viheralueisiin kuuluvat myös Kuopion läheisyydessä sijaitsevat kylät. Kuopion kaupunkiin kuuluu paljon pieniä kyliä ja maaseutupaikkoja. Kuopion kaupunki mainostaakin itseään elinvoimaisena maaseutukaupunkina. (kuopio.fi 2018.)

Viheralueilla asuvat nuoret monesti jäävät vähälle huomiolle. Nuorten täytyy herättää huoli tai käyttäytyä huomiota herättävästi, jotta heidän olemassaolonsa muistettaisiin, tai ratkaisuja alettaisiin miettiä. Syrjemässä asuvat nuoret ovat myös tottuneet siihen, että palveluiden ääreen on matkaa. Nuoret käyttävät vapaa-aikaansa kavereiden kanssa hengailuun. Hengailu saattaa tosin olla haastavaa, jos ei ole paikkoja, minne mennä. Haasteeksi saattaa muodostua myös alueen laajuus, alueella saattaa olla paljon nuoria, mutta heitä ei tavoiteta. Syynä sille, ettei nuoria joltain alueelta tavoita voi olla, että nuoret matkaavat keskustan alueella viettämään aikaa tai nuoret harrastavat niin paljon, ettei heillä riitä aikaa arkena ajanviettoon ulkona ystävien kanssa. Tilanteeseen voi siis vaikuttaa asuinalueen sosioekonominen asema. Sosioekonominen tausta vaikuttaa myös harrastusmahdollisuuksiin. Perheen varallisuus voi näkyä jopa yhden asuinalueen sisällä. Alueella, jolla on paljon hyvätuloisia perheitä ja nuorilla on varaa harrastaa, voi olla hankalaa arkena kohdata nuoria. Riippumatta sosioekonomisesta asemasta nuorilla on tarve kohdata turvallisia aikuisia myös vapaa-ajalla kodin ulkopuolella.

Nuorisolaissa on esitetty tasa-arvoisien mahdollisuuksien tarjoaminen nuorille. Nuorilla tulisi myös olla tasa-arvoinen mahdollisuus harrastaa ja vaikuttaa. Syrjäseuduilla tai viheralueilla asuvat nuoret monesti jäävät ulkopuolelle kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksista. Pitkät välimatkat harrastusmahdollisuuksien ääreen edellyttävät usein julkisen liikenteen käyttöä. Syrjäseuduilla julkinen liikenne liikennöi heikosti ilta-aikaan aiheuttaen, sen että nuorelle on hankalaa päästä pois omalta asuinalueelta harrastusten pariin. Monella alueella ei myöskään ole nuorille suunnattua toimintaa tai jos on sen, suunnittelusta vastuussa ovat olleet aikuiset eikä se ole nuorille mieluisaa. Toimintaa järjestävät kyläyhdistykset ja toiminnan ideana on, että siihen saa osallistua kuka vain. Haasteena toiminnan suunnittelussa on se, että nuorille tulisi järjestää ohjelmaa, joka on tarpeeksi mieluisaa heille ja samaan aikaan toimintaa jossa viihtyvät myös aikuiset. Nuorisotyöllä tulisi vaikuttaa positiivisesti nuorten omaan asuinalueeseen ja lähiympäristöön. Tarjoamalla nuorille yhteisöllistä toimintaa voidaan vahvistaa heidän positiivista mielikuvaa omasta asuinalueestaan (Hoikkala & Kuivakangas 2017,115).

Syrjäseudulla asuvilla nuorilla on myös rajalliset mahdollisuudet päästä lähelle työnantaja. Työelämään tutustumiseen paikat saattavat muodostua ongelmalliseksi löytää tai kesätyömahdollisuudet pienenevät huonojen kulkuyhteyksien takia (Armila, Halonen & Käyhkö 2016, 9-10). Arkisten palveluiden saavutettavuus voi myös olla esteellistä, jos virastot ja muut erikoispalvelut sijaitsevat keskustassa. Nykyaikana helpottavana tekijänä on kuitenkin internet, jossa pystyy hoitamaan suurimman osan virastoasioista. Palveluiden saavutettavuus ja niihin avun saaminen kuitenkin voi olla hankalaa internetin välityksellä. Vaikka oletetaan, että nuoret hallitsevat internetin käytön, voivat nuoretkin kaivata virastossa käymistä asioiden hoitamiseksi.

Harrastusmahdollisuuksia on, mutta pitkät välimatkat voivat olla ongelmallisia. Vanhemmat joutuvat useimmiten kulkemaan pitkiä välimatkoja töihin, eikä nuoren kuskamiseen harrastuksiin välttämättä riitä aikaa. Syrjäseutujen joukkoliikenne voi myös olla haaste. Julkisella liikenteellä alaikäiset pystyisivät itsenäisesti liikkumaan paikasta toiseen tai ystävien luokse. Monissa paikoissa joukkoliikenne kuitenkin lakkaa koulukyytien jälkeen. Ainoa paikka siinä kohtaa on viettää aikaa omalla kotiseudulla tai saada kyyti aikuiselta muualle. Olisikin hyvin tärkeää tarjota myös syrjäseuduilla asuville nuorille osallisuuden ja voimaantumisen kokemuksia ja mahdollisuuksia kokeilla omia

rajojaan turvallisissa ympäristöissä ja päästä osaksi nuoruuteen kuuluvista asioista. (Lampela, Leppävuori & Puomilahti 2016, 10.) Haja-asutusalueilla asuville nuorille tulisi myös tarjota tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin ja päästä nuorille suunnattuihin kohtaamispaikkoihin. Kouluilla tehtävä nuorisotyö on hyvä mahdollisuus tuoda nuorisotyö saavutettavammaksi kaikille nuorille. Seinätön nuorisotyö toimii hyvänä yhteytenä myös vapaa-ajalla tapahtuvassa nuorisotyössä.

On kuitenkin hyvä tiedostaa tarve siitä, että jatkuva poispääsy omalta asuinalueelta ei ole aina mahdollista ja siksi on myös tarjottava riittävästi palveluita lähialueelle. Syrjäseudulla asuminen on kuitenkin tietynlainen mielentila ja siitä voidaan olla hyvin ylpeitä. Kotiseutuun liittyy vahvoja muistoja ja tunnekytköksiä. Syrjäseudulla asuvat tiedostavat alueen puutteet, mutta kuitenkin alueen hyvät puolet vievät voiton. Voisikin kuvailla, että syrjäseudulla asuminen on ”mentaalisen-geografinen” tila, jossa kilometrit eristävät konkreettisesti palveluiden ulkopuolelle. (Armila, Halonen & Käyhkö 2016, 11.) Alueeseen liittyy paljon muistoja ja kokemuksia. Pienelle paikalle on myös tyypillistä, että kaveriporukat ovat tiiviitä ja kavereiksi muodostuu suurin osa lähialueella asuvista samanaikaisista nuorista. Syrjäseuduille on tyypillistä, että kaveriporukan sisällä saattaa olla isompiakin ikäeroja. Kaveriporukka voi koostua sisaruksista, serkuksista tai naapurissa asuvista nuorista, joihin ollaan tutustuttu jo pienenä lapsena.

Kun kaikki palvelut eivät ole aivan saatavilla, täytyy osata suunnitella tarkemmin omia menojaan ja tiedostaa välimatkoihin kuluva aika ja vaiva. Nuoruuteen kuuluu tietynlainen spontaanisuus ja asioita ei haluta tai voida edes miettiä päivää pidemmälle. Asiat saattavat tulla ja mennä tunneissa ja se saattaa aiheuttaa jopa ulkopuolisuuden tunteita. Hetkessä eläminen ja kavereilta hyväksynnän saaminen ovat nuorille tärkeitä.

Maantieteellisiä rajoitteita on kuitenkin huomattavasti vähentänyt internetin tuomat mahdollisuudet pitää ystäviin reaaliaikaisesti yhteyttä missä tahansa. Sosiaalisen median palvelut ja pikaviestittely ovat tuoneet nuorille uusia mahdollisuuksia pitää yhteyttä keskenään ja kommunikaatio onkin siirtynyt merkittävässä määrin viestintäpalveluihin kuten: WhatsApp, Messenger, Snapchat ja Instagram. Viestintäpalvelut mahdollistavat siis kavereihin pidettävän yhteyden virtuaalisesti myös syrjäseuduilla. Pikaviestintäpalvelut eivät kuitenkaan korvaa aitoa kohtaamista, jota nuoret kaipaavat viestittelyn lisäksi. Palvelut kuitenkin mahdollistavat nuorison yhteydenpidon ja hengailupaikoista

sopimisen. Palveluista voi nopeasti katsoa missä muut nuoret hengailevat ja löytää oikeille paikoille. (Lampela, Leppävuori & Puomi-lahti 2016, 5-10.)

Nuoret etsivätkin paikkoja, joissa on rauhallista ja turvallista olla. Suomen ilmasto on myös hyvin ankara ja siksi lämpimiä ja kuivia paikkoja etsitään ostoskeskusten käytäviltä, kauppakeskuksista, urheilupaikkojen pukutiloista ja muista julkisista ja puolijulkisista tiloista. Hengailun tarve ei poistu, vaikka lähiympäristössä ei olisikaan suuria ostoskeskuksia tai ravintoloita. Nuoret hengailevat myös ulkotiloissa kuten puistoissa, laavuilla tai koulujen pihilla. (Valkendorff, Huuskonen & Ruuskanen 2017, 187.) Tutkimuksessa selvitän ohjatun nuorisotyön tarpeen lisäksi nuorten tarvetta vapaalle hengailulle.

3 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS

Kehittämistyön tavoitteena oli selvittää nuorten mielipiteitä ja saada lisättyä nuorten osallisuutta ja toimijuutta omalla asuinalueellaan. Tutkimuksen aikana halusin saada selville nuorten mielipiteitä liikkuvasta nuorisotyöstä ja kartoittaa nuorten toiveita tulevaisuuden nuorisotyön palveluista heidän asuinalueellaan. Menetelmäksi valikoitui ryhmähaastattelu, joka toteutettiin toiminnallisella tavalla. Työn toteuttamiseksi pohdin aluksi myös jonkinlaista luovaa menetelmää. Tilan asettamien haasteiden vuoksi ja tutustuttuani ryhmään paremmin päädyin toteuttamaan haastattelun pelillisellä idealla, jossa nuoret pääsevät keskustelemaan samanaikaisesti. Pelillisellä idealla tarkoitan sitä että, kysely muistuttaa lautapeliä olematta kuitenkaan täysin sellainen.

Nuorisotyöntekijöiden kyselyn toteutus tuli toiveena työn tilaajalta. Työntekijöiden kyselyn toteutuksessa päädyin käyttämään kyselylomaketta. Kysymysten valinta ja suunnittelu pohjautuivat omaan harjoittelujaksooni ja sen aikana heränneisiin huomioihin. Halusin kyselyn olevan nopeasti täytettävä ja vastaavan erilaisissa projekteissa yleensä keskustelun aiheiksi nousevia asioita kuten, ajankäyttö, työnsuunnittelu, toteutus ja odotukset. Nuorisotyöntekijöiden kyselyn tuloksia voidaan käyttää pohjana kuluneen toimintakauden purkukeskusteluissa. Kyselylomakkeet toimitettiin vastaajille sähköpostitse ja nuorisotyöntekijät vastasivat kyselyyn yksilöinä.

3.1 Aineiston kerääminen

Tutkimusmenetelmänä toimi perinteinen kyselylomake ohjaajille ja ryhmässä tehtävien aivoriihien ja haastattelun yhdistelmä nuorille. Walkers-autoissa toteutetaan Aseman Lapset ry:n kyselyitä, jotka on tarkoitettu keräämään tietoa toiminnasta. Nuoret täyttävät kyselyitä pääsääntöisesti sähköisinä kyselylomakkeina. Tämän takia halusin valita hieman erityyppisen kyselyn nuorille. Halusin toteuttaa kyselyni ryhmähaastatteluna, koska siihen osallistuvat nuoret ovat jo valmiiksi hyvin tiivis ryhmä. Ryhmähaastattelussa paikalla on samanaikaisesti useampi haastateltava ja heillä on yhteinen teema, johon kysymykset liittyvät. (Puusa & Juuti 2011, 84.)

Ryhmähaastattelutilanteessa kiinnitty huomio koko ryhmän lopulliseen tuotokseen ja yksilöiden rooli ei niinkään korostu. Tarvittaessa kysymyksestä kuitenkin voidaan esittää jatkokysymys yksittäiselle haastateltavalle. Ideaalitalanteessa haastateltavat pystyvät keskustelemaan täysin spontaanisti ja keskustelu saattaa herättää paljon muitakin ajatuksia. (Vilkkä 2015, 6.)

Haastattelussani nuoret toimivat asiantuntijaroolissa, sillä kyselyn tarkoituksena on kartoittaa nuorten viihtyvyyttä omalla asuinalueellaan. Tutkimuksessa selvitettäviä asioita on myös millaisia palveluita nuoret käyttävät ja miten he viettävät vapaa-aikaansa. Walkers-autotoiminnan kannalta kysely mahdollistaa nuorten toiveiden kuulemisen, toiminnan loppuessa toukokuussa 2018. Kyselyn toteuttamisella haluamme myös osallistaa nuoria suunnittelemaan ja olemaan mukana asioissa, jotka liittyvät heidän vapaa-aikaansa ja sen viettoon omalla asuinalueella.

Kyselyyn vaikuttava ryhmädynamiikka on myös hyvin muuttuvaa riippuen nuorten kokoonpanosta. Kyselyn asiantuntijajoukkona on nuoret, joten ryhmähaastattelun aikana kyselyn toteuttajan rooli mahdollistaa vuorovaikutuksellisen tilanteen, jossa osallistujilla on myös mahdollisuus oppia. Nuoret eivät ole ainoastaan tiedonlähteitä, vaan paikalla siksi, että hekin voivat saada itselleen uusia kokemuksia ja mahdollisuuden vuorovaikutukseen ja osallisuuden tunteeseen. (Vilkkä 2015 4-6.) Ryhmädynamiikalla tarkoitetaan ryhmän keskeisiä rooleja ja kuinka ne muuttuvat riippuen ketkä

kaveriporukasta ovat paikalla. Kaveriporukassa on selkeitä rooleja ja osa vielä hakee omaa paikkaansa. Kaveriporukassa kuitenkin kaikilla on aina uskallusta sanoa oma mielipiteensä ja koetella ryhmän sisäisiä rooleja. Ryhmädynamiikkaan vaikuttaa vahvasti nuorten ikäjakauma. Nuoremmilla on selkeästi enemmän tarve vain kuulua porukkaan, kun taas vanhempien nuorten rooli on pitää huolta nuoremmista. Nuorille tyyppillistä on eksyä välillä aiheesta ja palata takaisin tehtävään.

Halusin toteuttaa kyselyni niin, että se antaa tilaa vapaalle keskustelulle. Tutkimuksessa käytän omia havaintojani ideointi-/kyselytilanteesta, hieman myös etnografista tutkimusmenetelmää sivuten. Etnografinen tutkimusmenetelmä tarkkailee ryhmää, eikä niinkään korosta yksilön mielipidettä. Tutkija tarkkailee toimintaa ja osallistuu itsekin toimintoihin mukaan. Tämä eroaa kvalitatiivisesta tutkimuksesta siten, minkälaisia johtopäätöksiä tuloksista tarkkailemalla pyritään tekemään ryhmän toiminnasta, kuitenkin siihen liikaa vaikuttamatta. (Syrjälä, Ahonen, Syrjäläinen & Saari, 1994, 17.) Tutkijan tehtävä on oppia mahdollisimman hyvin tuntemaan ryhmän sisäisiä rooleja. Tämä auttaa laatimaan kysymykset niin, että nuoret voivat kertoa mielipiteensä joita he ovat jo aiemmissa keskusteluissa nostaneet esille. Ryhmädynamiikan tunteminen helpottaa myös siinä, että voi rohkaista hiljaisempia kertomaan omat mielipiteensä.

Menetelmät, joita käytin toteutuksessa, ovat yksinkertaisia ja nopeatempoisia toteuttaa. Toteutukseen ei saa kulua liikaa aikaa, koska pitkään kestävä haastattelutilanne on raskas psyykkisesti ja fyysisesti. Haastatteluun osallistuvilla nuorilla on koko ajan vapaus poistua tilasta tai käydä välillä ulkona. Tämän lisäksi haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista.

Toteutuksessa huomioitavia asioita oli pieni tila ja ryhmävaihtuvuus. Paikalla voi olla vain 3 nuorta ja välillä jopa 12 nuorta. Kohderyhmänä olivat ala- ja yläkoululaiset. Ryhmäkeskustelun ja kysymyksien valintaan vaikutti tavoitteeni saada nuoret keskustelemaan ja toimimaan ryhmässä lisäämällä osallisuutta ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Haastattelun vetäjällä on tärkeä rooli luoda turvallista ilmapiiriä ja luoda mahdollisimman rentoa tunnelmaa haastateltaville. (Puusa & Juuti 2011, 92.)

Eettisyys on lasten ja nuorten kohdalla tärkeä huomioida. On tärkeää, että nuoret ymmärtävät, mihin he ovat osallistumassa. Nuorten tulee olla halukkaita osallistumaan kyselyyn. Kysymysten tulee olla ymmärrettäviä, eivätkä sisällöt saa olla vaikeasti ymmärrettäviä. Kysymyksien sisällöt eivät saa loukata ketään tai sulkea osallistujaa ulkopuolelle. Toteutuksessani on myös mahdollisuus selventää kysymyksiä puhumalla ja keskustelemalla kysymyksestä, jos se on vaikeasti ymmärrettävä. Nuorille tarjotaan osallistumisen lisäksi myös oppimisen mahdollisuus. Ryhmäkeskustelu tarjoaa mahdollisuuden lisäksi perustella omaa mielipidettä turvallisessa ympäristössä ja harjoitella ryhmässä toimimisen taitoja. Kyselyssäni oli tärkeää huomioida nuorten yksityisyys. Tulokset ovat esitetty niin, etteivät nuoret henkilöidy liikaa.

Toteutuksessa oli otettava huomioon se, että kyselyn aikana Walkers-autoon voi tulla lisää nuoria ja kyselyyn voi osallistua missä vaiheessa vain. Walkers-auton ideana on, että toiminta on avointa ja vapaaehtoista. Haastattelutilanteeseen tällainen mahdollisuus voi olla riski tai tarjota mahdollisuuden viedä haastattelua eteenpäin.

Tämän opinnäytetyön tärkein tavoite on saada nuorten ääni kuuluviin. Nuorten ryhmähaastattelu on tärkeimmässä roolissa tässä työssä. Tavoite on, että nuorten ideat ja toiveet tulisivat kuulluiksi ja nuoret pääsisivät osallistumaan oman asuinalueensa kehittämiseen. Tärkeää on nuorten kansalaisaktiivisuuden lisääminen ja vaikutusmahdollisuuksien esiin tuominen. Syrjäseuduilla asuvat nuoret monesti jäävät vähän ”unholaan” ennen kuin he herättävät huolta. Ennen huolen heräämistä nuoret saavat vain elää arkeaan ilman, että kukaan muistaa kysyä nuorelta, onko hän omaan tilanteeseensa tyytyväinen. Nuorisolaissa on esitetty tasa-arvoisten mahdollisuuksien tarjoaminen nuorille. 3 § Kohdassa tarkoitetaan nuoria, jotka ovat alle 29-vuotiaita. Ohjaajien velvollisuuksia on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa ja nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantaminen. (Nuorisolaki 2017.)

Nuorilla tulisi myös olla tasa-arvoinen mahdollisuus harrastaa ja vaikuttaa. Syrjäseuduilla asuvat nuoret monesti jäävät ulkopuolelle kulttuuri ja liikuntamahdollisuuksista.

Walkers-toiminnan myötä voidaan tuoda nuorille tietoisuutta Kuopion alueella olevista nuorille suunnatuista vapaa-ajan mahdollisuuksista ja tapahtumista.

3.2 Nuorten toiminnallinen ryhmähaastattelu

Toteutin kyselyni nuorille eteläisellä alueella 03.04.2018. Ryhmä koostui ala- ja yläkoulu- lalaisista. Maaseudulle tyypilliseen tapaan nuoret viettävät aikaa kaikkien kanssa ja voi olla isojakin ikäeroja, jotka eivät ole kaverisuhteiden esteenä. Syrjäseuduilla voi olla myös hankalaa löytää omanikäisiä ystäviä. Vanhemmat nuoret myös toimivat nuorem- mille isomman sisaruksen roolissa ja pitävät huolta nuoremmista.

Valitsin toiminnallisen tavan toteuttaa kyselyn, sillä nuoret joille kyselyn toteutin viihty- vät tiiviissä ryhmässä. Heille oli myös luontaista toimia ryhmänä. Aikaisemmissa vie- railuissa olen todennut, että ryhmässä toimiminen ja ajattelu ovat heille hyvin mieluinen tapa toimia. Halusin luoda mahdollisuuden keskustella kysymyksistä ja tarjota nuorille mahdollisuuden oppia itse tilanteesta. Kyselyn asiantuntijanuorille pyrin luomaan olon, etten käytä heidän vastauksiaan vain hyödyksi. Haastattelutilanteessa nuoret voivat oppia ja opettaa haastattelijaa heidän asuinalueestaan. Nuorilla on mahdollisuus vah- vistaa kyselyn aikana sosiaalisia vuorovaikutustaitoja ja omien mielipiteidensä argu- mentointia. Nuorille tämän kaltaiset sosiaaliset vuorovaikutustilanteet, joissa he kes- kustelevat omanikäistensä kanssa, ovat loistavia mahdollisuuksia harjoitella tulevai- suuden työelämätaitoja.

3.3 Kysely nuorisotyöntekijöille

Nuorisotyöntekijöiden kysely toteutettiin kyselylomakkeella. Työntekijöiden kysely on laadullinen. Kyselyn tulokset antavat pohjaa jatkokeskusteluille ja työtä organisoiville tahoille. Kysely lähetettiin kaikille Wautoa säännöllisesti käyttäville nuorisotyönteki- jöille. Kyselyn ulkopuolelle jäivät niin sanotut vierailijat. Kyselyn rajaamisen kannalta oli oleellista miettiä, mikä oli kohderyhmä. Halusin kerätä tietoa ryhmältä, jotka

käyttävät eniten aikaa toimintaan, sen suunnitteluun ja jotka osallistuvat myös valmisteluihin ja toimintakerran purkamiseen.

Nuorisotyöntekijät suorittavat Wauto-kerran päätteeksi raportin, johon kirjataan toiminnassa esiin nousseita huomioita ja illan kulkua. Raporttipohjasta löytyy myös hymynaama-arvostelu illan fiiliksistä työntekijöiden ja nuorten osalta. Näiden kyselyiden lisäksi haluttiin vielä saada tietoa ja koontia kuluneesta wautoilu-jaksosta. Työntekijöillä oli mahdollisuus vastata anonyymisti ja purkaa kulunutta jaksoa.

Tutkimus on kvalitatiivinen, eli laadullinen. Tutkimuksen tulokset tuovat esille yksilöiden mielipiteitä ja omakohtaisia kokemuksia toiminnasta. Kyselyn toteutuksessa halusin ottaa huomioon kiireisen kevään. Kysely haluttiin toteuttaa, koska toiminnasta haluttiin saada palautetta myös kirjallisessa muodossa. Suullista palautetta toiminnasta on jo ollut mahdollisuus antaa Wauto-palaverissa.

Työntekijöiden kysely toteutettiin netissä ja siihen vastaaminen oli vapaaehtoista. Kyselyn tulokset ovat laadullisia. Tuloksia ei voida vertailla suuremmassa mittakaavassa tuloksen otannan pienuuden takia. Kyselylomake koostui monivalintakysymyksistä ja Likert-asteikoista, avoimilla vastaus kohdilla, jossa vastaaja sai vapaasti kirjoittaa mielipiteitään. Työntekijöiden kyselyn täydelliset vastaukset ovat vain Kuopion kaupungin nuorisopalveluille ja heidän käyttöönsä. Täydelliset vastaukset on jätetty vain Kuopion kaupungin käyttöön, koska halusin työntekijöiden yksityisyyden säilyvän ja antaa ohjaajille mahdollisuuden vastata oikeasti anonyymisti. Vastaajien pienen otannan vuoksi vastaajat olisi voinut tunnistaa. Tilaajan toiveesta koostan raportin kyselyn tuloksista.

4 TOIMINNALLISEN KYSELYN AINEISTON KERÄÄMINEN

Kyselyn toteutus oli toiminnallinen ryhmähaastattelu, jossa nuoret pääsivät myös itse kirjoittamaan ja vastaamaan sanallisesti. Haastattelu toteutettiin Walkers-autossa,

jossa paikalla oli yhdeksän nuorta. Paikalla ryhmähaastattelun aikana paikalla oli kaksi nuorille tuttua aikuista.

Nuorille oli jo aiemmin kerrottu, että he pääsevät osallistumaan kyselyyn, jossa kysytään heidän mielipiteitään Walkers-toiminnan päättymisestä ja heidän oman asuinalueen viihtyvyydestä. Ryhmälle tilanteesta kertominen ennalta helpotti nuorten asennoitumista haastattelutilanteeseen. Nuoret myös odottivat kyselyn toteutusta ja kyselivät toteuttamisajankohtaa ennen varsinaista kyselykertaa.

Aineiston keräämistavaksi valitsin avoimen muistiinpanotavan, jossa kirjasin ylös nuorten haluamia kommentteja ja asioita. Haastattelukysymykset olivat strukturoituja ja olin miettinyt kysymyksiä valmiiksi. Nuorilla oli kuitenkin mahdollisuus esittää itse jatkokysymyksiä. Halusin lisäksi jättää nuorille tilaa keskustella aiheen vierestä, joten en koenut nuorten kannalta mielekkääksi koko toiminnan nauhoittamista. Pienen osallistujajoukon takia halusin myös pitää nuorten haastattelupaikan ja sukupuolen salassa.

Kysely on toteutettu niin, että se on helposti tehtävissä missä vain eikä vaadi paljon aikaa ja tilaa. Kysely toteutettiin nuorten vapaa-ajalla. Halusin, että kyselyyn vastaaminen ei tuntuisi sille, että he suorittaisivat koetta tai he voisivat vasta johonkin väärin. Kyselyssä ei ole oikeita eikä väriä vastauksia ja halusin korostaa nuorille mahdollisuutta vaikuttaa oman asuinalueen viihtyvyyteen ja tulevaisuuteen.

4.1 Toiminnallisen kyselyn menetelmät

Nuorten kyselyn menetelmiksi valikoituivat aivoriihi, hyvät ja huonot-asiat kortit ja kysymyskortit. Kaikki menetelmät olivat sellaisia, että kyselyyn olisi voinut tulla kesken kaiken mukaan. Walkers-autotoiminta on avointa toimintaa, jossa nuoret saavat tulla ja mennä vapaasti. Kyselyyn vastaaminen ja siihen osallistuminen oli nuorille täysin vapaaehtoista. Kaikissa käyttämissäni menetelmissä halusin välittää pelillisyyttä ja kerätä sitä kautta nuorten ajatuksia omasta asuinalueesta. Menetelmät jättivät myös paljon tilaa vapaalle pohdinnalle ja kysymyksille. Nuorisonohjaajan roolissa olin myös puolueeton kommentoimaan asuinalueeseen liittyvissä asioissa, joka mahdollisti

vapaamman keskustelun omasta asuinalueesta. Nuorten asiantuntija-asemaan vedoten oli myös hyvä kysyä tarkentavia kysymyksiä kyselyn aikana. Ryhmänä toteutuksessa kyselyssä on mahdollisuus olla vastaamatta johonkin kysymykseen ja se, ettei yksilön mielipide korostu vastauksesta. Ryhmänä mielipide voi olla helpompi tuoda esiin kuin yksilönä. Ryhmähaastattelussa paikalla on samanaikaisesti useampi haastateltava ja heillä on yhteinen teema johon kysymykset liittyvät. (Puusa & Juuti 2011,84.) Tarvittaessa yksittäiselle osallistujalle voidaan kuitenkin esittää jatkokysymyksiä tai pyytää tarkennusta, mitä vastaaja halusi vastauksellaan tarkoittaa. Ihanteellisessa tilanteessa tilanne pysyy avoimena ja keskustelevana ja osallistujatkin saavat ottaa merkityksellisemmän roolin tilanteessa. Haastattelijan ja haastateltavien roolit saavat vähän hämärtyä.

Aivoriihi eli brainstorming on ryhmätyömenetelmä, jossa vastataan ryhmänä kysymykseen. Yleisesti tavoitteena on löytää mahdollisimman monta ratkaisua kysymykseen tai mahdollisimman monta ideaa, joista ryhmänä sitten valitaan parhaat. (työkalupakki.net, 1.5.2018.) Toiminnallisen tuokion aikana annoin nuorille papereita, joissa oli kysymyksiä liittyen heidän asuinalueeseen ja vapaa-ajanviettoon. Nuoret saivat kirjoittaa papereihin asioita, joita heille tuli mieleen kysymyksistä. Nuoret saivat lukea toistensa kirjoituksia ja kommentoida vapaasti. Aloitustehtävän oli tarkoitus herätellä ja aktivoida nuoria aihepiirin ääreen.

Hyvät ja huonot-asiat-kortit olivat valkoisia kortteja. Kortteihin oli kirjoitettu asuinalueisiin, vapaa-aikaan ja liikkumiseen liittyviä sanoja. Nuorten tehtävänä oli ryhmässä asettaa kortit pöydälle plus- ja miinusmerkin alle. Järjestyksen piti vastata heidän yhteistä ajatustaan siitä, toteutuuko asia heidän asuinalueellaan tai kokevatko nuoret asian tärkeäksi tai ei niin tärkeäksi.

Kysymyskortit olivat kortteja, joihin olin kirjoittanut erilaisia kysymyksiä ja kun kortit luettiin ääneen, saivat nuoret vastata yhdessä tai erikseen. Kirjuri kirjasi vastaukset paperille ja nuoret toimivat tarkkailijana ja hyväksyivät kirjatut vastaukset. Kirjurin tuli kirjoittaa niin, että nuoret näkevät ja mahdollisesti myös lukevat ääneen lopulliset vastaukset.

4.2 Nuorisotyöntekijöiden kysymykset

Nuorisotyöntekijöiden kyselyn toteutin verkossa toteutettavalla lomakepohjalla. Kyselylomake lähetettiin sähköisenä vastaajille ja kyselylomakkeeseen vastaaminen oli työntekijöille vapaaehtoista. Kyselylomakkeeseen työntekijät saivat vastata anonyymisti ja tässä työssä käsittelen vastauksia niin, ettei vastauksista voi päätellä vastaajan työskentelypaikkaa tai kuka on vastaaja. Vastaukset annettiin yksilöinä, vaikka osa työskenteleekin työparin kanssa.

Kysymykset koskivat työskentelyä Wautolla ja sen valmisteluun ja ajankäyttöön liittyviä asioita. Toimintamuotona Walkers-auto oli uusi. Kyselyssä oli mahdollisuus käydä läpi kulunutta yhdeksää kuukautta ja antaa palautetta kirjallisessa muodossa. Kyselyn toteutuksessa oli otettu huomioon se, että kevät on kiireistä aikaa ja kyselylomake oli laadittu mahdollisimman tiiviiksi ja nopeatepoiseksi vastata. Lomake sisälsi muun muassa paljon monivalintakysymyksiä.

5 KYSELYN TULOKSET JA ARVIOINTI

Kyselyn toteutuksessa oli omat haasteensa. Nuorten kysely oli alun perin tarkoitus toteuttaa kolmella alueella. Talvikauden aikana kuitenkin kävi niin, että yhdellä eteläisistä alueista toiminta ei tavoittanut nuoria ja toisella alueella kävijät vaihtuivat nuorempiin, jotka eivät viettäneet aikaa yhtä pitkään autolla kuin aikaisemmat kävijät. Näiden alueiden nuorilla oli myös paljon harrastuksia, eikä heillä ole niin paljon aikaa vapaaseen hengailuun. Kyselyn toteutus osoittautui mahdottomaksi kahdella edellä mainitulla alueella.

Päädyin toteuttamaan kyselyn yhdellä alueella. Walkers-autossa on mukana myös paljon muita toimijoita, joten kyselyn ajankohta venyi alkuperäistä suunnitelmaa myöhäisemmäksi. Kyselyn toteuttamisen kannalta oli tärkeää, että samaan aikaan ei olisi mitään muuta toimintaa, jotta mahdollisimman moni kävijöistä haluaisi osallistua kyselyyn.

Kyselyä koskevasta aihepiiristä keskusteltiin paljon myös ennen virallista ryhmähaastattelutilannetta. Nuoret olivat huolissaan toiminnan jatkumisesta ja siitä mitä tapahtuu, kun toiminta loppuu. Toiminnasta oli tullut nuorille hyvin tärkeää ja he halusivat osallistua kyselyyn, jotta heidän äänensä tulisi kuulluksi. Alueen nuorille oli myös erityisen tärkeää se, että vastaukset olisivat mahdollisimman laadukkaita ja antaisivat hyvän kuvan siellä asuvista nuorista.

Tutkimusaineiston kerääjänä oli mielekästä toteuttaa tämä haastattelu nuorten kanssa ja olin positiivisesti yllättynyt siitä, kuinka hyvin nuoret jaksoivat vastata ja käyttää omaa aikaansa kyselyyn. Kyselyn aikana heräsi myös paljon muita hyviä keskustelun aiheita ja silti jaksettiin saattaa ryhmäkeskustelu kunnialla loppuun. Välillä nuoret kannustivat toisiaan pysymään aiheessa, jotta kyselyn jälkeen ehdittäisiin tehdä vielä muutakin. Tutkimuksen tieteellistä merkittävyyttä olisi lisännyt, jos toiminnallinen kysely olisi ehditty toteuttaa useammassa paikassa.

5.1 Nuorten kyselyn tulokset

Nuori: ”Kerrothan sinä sitten niille mitä vastattiin...”

Kyselyn tuloksista tuli ilmi tarve toiminnan jatkumiselle ja nuorten halu osallistua ohjattuun toimintaan. Nuoret viettivät paljon aikaa yhdessä hengaillessa erilaisissa julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Julkisilla ja puolijulkisilla tiloilla tarkoitetaan tiloja, joihin kaikilla ihmisillä on vapaa pääsy. Ne ovat esimerkiksi kauppoja, kirjastoja tai pukuhuoneita. Alueella, jossa kysely toteutettiin, on vain muutama tällainen avoin tila. Isommilla nuorilla oli selkeästi tarve yhteiselle kohtaamispaikalle. Isommilla nuorilla tarkoitetaan tässä tapauksessa nuoria 6.-9. luokkien välillä.

Nuoremmat kävijät viettivät enemmän aikaa ulkona oleillen ja heidän ajanviettopiuhinsa kuului pyörällä ajaminen ja scoottaus¹. Rullalautailulle oli olemassa myös

---

¹ Potkulautailu ja niillä temppujen tekeminen rullalautailun tapaan.

paikka, mutta siellä ollut reili² oli kadonnut. Nuoret harmittelivat kyseisen skeittipaikan kuntoa ja sen kelvottomuutta harrastamiselle.

Isommat nuoret viettivät enemmän aikaa talvella ulkojäillä ja kesäisin jalkapalloa yhdessä pelaillen. Isommat nuoret toivat esiin myös harrastuksiaan, jotka veivät aikaa. Nuoret harrastivat muun muassa jalkapalloa, jääkiekkoa, vapaapalokuntaa, soittotunteja ja tietokonepelaamista. Suurin osa nuorten vapaa ajasta kuitenkin kului ystävien kanssa aikaa viettäen. Kohtaamispaikkoja nuorilla on alueella vähän, joten Wauton olemassaolo tuli esiin myös monessa kohtaa kyselyä. Nuoret nostivat esiin myös toiminnan tärkeydessä ohjaajien roolin. Ohjaajien tuli olla mukavia, alueella toimivat ohjaajat olivatkin nuorten mieleen.

Harrastuksien ja kavereiden näkemisen yhteydessä nuorilta nousi esiin myös puutteelliset kulkuyhteydet. Linja-autovuoroja kulki heikosti ja ilta-aikaan oli paikoin mahdollista enää päästä pois omalta asuinalueelta esimerkiksi käymään keskustassa tai harrastuksissa. Harrastuksiin pääseminen vaati usein huoltajien kyyditsemistä.

Nuoret ovat ottaneet Walkers-toiminnan omakseen ja usein toimintakerran päätteeksi nuoret ovatkin kyselleet, milloin Wauto taas tulee uudelleen. Toimintakertoja on alueella joka toinen viikko. Viikoilla jolloin Wauto ei liiku kyseisen alueen nuorten luona, ohjaajat kohtaavat nuoria kouluilla. Nuoria huoletti myös, mitä tapahtuu, kun toiminta loppuu toukokuussa 2018. Unohdetaanko heidät vai saisivatko he oikeasti pysyvää toimintaa alueelle. Tämä asia nousi esiin myös kyselyssä.

”Nuoret: ”ollaan me yritetty sanoo asiasta, mutta ei ne tehneet sille mitään...”

Kyselyn aikana nuorilla heräsi epäileviä ajatuksia siitä, voisivatko he oikeasti kyselyn avulla vaikuttaa mihinkään. Nuoremmat nostivat esiin sen, kun he olivat yrittäneet saada skeittiparkin kunnostusta läpi opettajille. Nuoremmilla oli aiempien kokemusten

---

² Metallinen kaide jota käytetään esimerkiksi rullalautailussa temppujen tekemiseen

perusteella turhautunut olo siitä, että pystyvätkö he oikeasti vaikuttamaan alueen asioihin. Keskustelimme siitä millaisia mahdollisuuksia olisi kunnostaa skeittiparkkia yhdessä nuorten kanssa. Vanhemmat nuoret tiedustelivat vielä kyselyn jälkeen: ”Oletko sinä jo sanonut meidän ideat johtajille...” Intoa nuorilla oli päästä vaikuttamaan alueen viihtyvyyteen. Nuorten ideat olivat hyvin realistisia ja osa hyvin helposti toteutettavissa. Skeittiparkin kunnostustalkoita toivottavasti aletaan suunnitella pian, jotta nuoret pääsevät nauttimaan siitä kesälomalla.

Nuoret miettivät tosissaan, millaisia asioita heillä oli tullut toiminnan myötä ja mitä he niistä halusivat jatkossa tehdä. Nuoret pohtivat asioita riittäväällä vakavuudella pelleilemättä. Pienryhmätoiminta ja Wautolla ollut ohjelma oli nuorille mieluisaa ja sitä he toivoivat lisää. Nuoret toivoivat vähän isompaa tilaa ja olivat kuulleet, että lähellä olisi vapautumassa tila, jota he ehdottelivat toiminnan jatkumiseksi.

Nuoret olivat tyytyväisiä omaan asuinympäristöönsä mutta eivät olleet tyytyväisiä kulkuyhteyksiin. Nuoret toivoivat asuinalueelleen lisää heille suunnattua ohjelmaa ja pysyvää nuorisotilaa. Nuoret kaipasivat asuinalueelleen kohtaamispaikkaa ja tekemistä. Nuorille oli myös tärkeää, että paikalla oli ohjaajia.

5.2 Nuorisotyöntekijöiden kyselyn tulokset

Nuorisotyöntekijöiden kyselyn toteutus oli tilaajan toive. Työntekijöiden kyselyn vastaajaryhmä oli pieni. Kyselyssä käytiin läpi toimintakaudella eteen nousseita kysymyksiä ja tuntemuksia. Nuorisotyöntekijöiden kyselystä tulleista vastauksista nousi esiin se, että työntekijät olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä toimintaan ja toiminta oli ollut mieluisaa. Nuoria oli tavoitettu hyvin ja uusia kontakteja toiminnan myötä oli syntynyt. Jollakin alueella toiminta ei kuitenkaan ole tavoittanut nuoria toivotulla tavalla.

Nuorisotyöntekijöiden mielestä tämänkaltaiselle toiminnalle olisi pysyvä tarve osana muuta nuorisopalveluiden toimintaa. Liikkuvuutta pidettiin hyvänä mahdollisuutena toteuttaa toimintaa syrjäisemmillä alueilla. Nuorten liikkuvuus näkyy myös syrjäisemmillä

paikoilla ja nuoria ei kohdata aina samoissa paikoissa. Vastanneiden mielestä on mukavaa, että pystytään vaihtamaan paikkaa, jos jossain paikassa ei sinä iltana olekaan nuoria.

Viestintä muiden työntekijöiden välillä on toiminut ja se on koettu hyväksi tavaksi informoida muita. Wautolla työskentelevät nuorisotyöntekijät olivat kaikki eri alueilta ja Walkers-auto itsessään ei sijainnut koko aikaa kenenkään omalla alueella. Autoa säilytettiin hallissa, jonka käyttö helpotti toimintaa paljon. Talvikausille halli toi huomattavaa käyttömukavuutta, sillä Wautoa ei tarvinnut kaivaa lumen alta ja sisätilat pysyivät lämpiminä. Toiminnan pyörimiseksi oli siis sovittava avainten vaihdoista ja mahdollisista wautoiluvuorojen vaihdoksista. Viestittelyllä pystyttiin myös informoimaan mahdollisista puutteista tai huollon tarpeista. Viestittely helpotti siis wautoilu-arkea.

Kyselyn toteutus sattui kiireiseen hetkeen ennen Tampereen liikkuvan nuorisotyön päiviä ja kyselyyni ei ensin tullut juuri vastauksia ja jouduin muistuttelemaan vastaajia. Wauto-toimintaan kytköksissä oleva porukka on pieni, joten jos aikaa olisi ollut enemmän, toteutuksen olisi voinut järjestää eri tavalla joko toiminnallisesti tai haastatteleamalla työntekijöitä. Kyselyyni kuitenkin vastasi 90% mukaan pyydetyistä, eli vastaukset saatiin kerättyä halutulta vastausjoukolta.

6 KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA TARPEET

Olen tämän opinnäytetyön lisäksi tehnyt Kuopion kaupungille koosteen kyselyn tuloksista, joista varmasti keskustellaan vielä vastaisuudessa työntekijöiden kanssa. Tavoitteena on, että nuorten osallistuminen kyselyyn ja heidän ideansa tulevat kuulluiksi. Nuorten osallisuuden lisääminen lähtee kuitenkin aikuisten osallisuuden esimerkistä. Nuorisonohjaajilla on tärkeä rooli olla lisäämässä nuorten tietoutta heidän vaikutusmahdollisuuksistaan yhteiskunnassa ja olla opettamassa demokratiataitoja. Tärkeää on saada nuoret myös mukaan suunnittelemaan ja totuttamaan projekteja, jotta he näkevät mitä kaikkea pitää huomioida, kun lähdetään toteuttamaan heidän ideoitaan. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 115.)

6.1 Toiminnallinen kysely ja nuorisotyöntekijöiden kysely

Tutkimukseni nuorten toiminnallinen ryhmäkeskustelu kartoitti yhden alueen nuorten tarvetta. Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että nuoret kaipaavat jatkossakin toimintaa alueelleen. Toisena suurena toiveena nuorilta tuli tarve skeittiparkin kunnostukseen ja sen mahdolliseen suunnitteluun lasten ja nuorten kanssa. Kartoituksen voisi toteuttaa muillakin viheralueilla Kuopiossa, jotta nuoret saisivat osallistua oman asuinalueen kehittämiseen yhdessä nuorisonohjaajien kanssa.

Työntekijöiden kyselyn voisi myös muokata taloilla työskenteleville ohjaajille sopivaksi, jotta kaikilla ohjaajilla olisi mahdollisuus kertoa omat mielipiteensä kuluneesta toimintakaudesta. Työntekijöiden kyselyssä oli pieni vastaajajoukko, mutta vastausprosentti kuitenkin oli hyvä. Jatkossa voisi miettiä olisiko työntekijöillekin mukavampi vastaus-tapa toiminnallinen kysely perinteisen kyselylomakkeen sijaan.

Wautolla työskentely oli siellä työskenteleville nuorisotyöntekijöille mieluisa kokemus, kyselylomakkeen perusteella. Uudenlaisia työmuotoja siis kannattaa kokeilla jatkossakin nuorisotyöntekijöille. Omalta mukavuusalueelta poistuminen voi tuoda lisää mahdollisuuksia kehittää nuorisotyötä ja sen palveluita. Näin voidaan ennakoida, mihin tulevaisuuden nuorisotyö on menossa ja minkälaista osaamista silloin tarvitaan.

Skeittiparkin kunnostuksesta ja sen suunnittelusta olisi hyvä tehdä selvitys ja kartoittaa mahdollisuus esimerkiksi hyödyntää kyläyhdistystä apuna projektin toteutuksessa. Nuoret olisivat myös hienoa saada suunnitteluun ja toteutukseen mukaan. Skeittiparkki tulee pääasiassa heidän käyttöön ja sen pitäisi vastata nuorten tarpeisiin.

Alueen nuorten näkemyksiä toivottavasti jatkossa kuullaan ja uskalletaan käyttää muunkinlaisia menetelmiä, kuin perinteisiä kyselylomakkeita. Kyselyn suunnittelu voi viedä hieman enemmän aikaa, mutta nuoret voivat innostua vastaamaan eri tavalla kuin perinteisiin kyselylomakkeisiin.

Kokeilemaani kyselymenetelmää on mahdollista kehittää ja parannella kyselykortteja. Korttien lisäksi voisi kehittää myös lautapelipohjan, jonka avulla voisi viedä keskustelun kulkua eteenpäin. Peliin voisi lisätä opettavuutta ja haastetta nuorten ryhmän iän mukaan. Korttien ulkoasua ja kysymysten muotoilua olisi hyvä myös vielä miettiä, jos kyselyn haluaisi toteuttaa toisilla alueilla. Nuorilta palautteen saaminen on useimmiten hankalaa ja usein vastaukseksi tulee, ettei tiedä tai ei osaa sanoa. Palautteen keräämistä ei kannata siksi unohtaa, vaan kokeilla rohkeasti uusia menetelmiä ja tapoja. Kyselyjen valmistelu ja toteutus useimmiten vievät aikaa enemmän, mutta vastauksien saamisen kannalta se voi hyvinkin olla sen arvoista. Oman kyselyn alkuvaiheessa mietin pitkään millä tavalla saisin nuoret motivoitumaan vastaamaan kyselyyn. Pienellä kannustuksella ja muumilimpparin voimalla saimme kuitenkin toteutettua toiminnallisen kyselyn. Nuorten yleinen päivän fiilis vaikuttaa suuresti siihen, mitä kyseisenä päivänä saadaan aikaiseksi. Silloin on hyvä miettiä nuorille motivoivia "lahjuksia", että tehtävä saadaan vietyä loppuun asti.

6.2 Pohdinta

Aihepiiri oli itselleni hyvin tärkeä, sillä olen kyselyn nuorten tavoin kotoisin pienemmältä paikalta ja pystyin jonkun verran samaistumaan kyselyn tulosten vastauksiin. Nuoruus koetaan ja eletään maantieteellisestä sijainnista huolimatta. On tärkeää huomata, että tarpeet ja toiveet voivat olla hyvin samankaltaisia kuin isoissa kaupungeissa. Huomi-onarvoista on lisäksi, että nuorisotyön muoto voi vaihdella suurestikin yhden kaupungin sisällä.

Tavoitteet työlleni olivat saada lisättyä nuorten osallisuutta ja saada heidän mielipiteensä kuulluksi. Toinen tavoite oli saada selville, miten nuoret kokevat oman asuinalueensa ja sen viihtyvyyden. Nuorisotyöntekijöiden palautekyselyn tavoitteena oli selvittää kuluneen toimintakauden palautetta ja miten työntekijät olivat kokeneet toiminnan.

Nuorten toiminnallisen kyselyn tulokset olivat hyvin sen kaltaisia, kuin osasin ennalta odottaa. He olivat jo aiemmin nostaneet esille samantyyppisiä huolia siitä, mitä tapahtuu, kun toimintakausi Kuopiossa loppuu. Nuorilla on tarve kohtaamispaikalle, jossa nuorisotyöntekijä on läsnä. Tarve tällaiselle kohtaamispaikalle on noussut esiin vielä kyselyn jälkeenkin heidän keskusteluissaan. Nuorisotyöntekijöiden kyselyn tavoite oli saada kerättyä palautetta työntekijöiltä ja sitä saatiinkin hyvin. Vastausprosentti oli 90%. Alkuun jännitin, ehdinkö saada palautetta ennen määräpäivää, joten vastausprosentti yllätti lopulta positiivisesti.

Onnistumisen kokemuksia sain etenkin nuorten kyselyn kohdalla. Oli mukavaa huomata, että nuoret odottivat kyselyn toteutusta. Ennen kaikkea he tulivat osallistumaan kyselyyn ja halusivat antaa parhaan mahdollisen vastauksen. Kyselyn jälkeen mietin, oliko kyselyssä liikaa toistoa kysymyksissä. Uudelleen toteutettaessa tiivistäisin vielä kysymyksiä ja yrittäisin lyhentää kyselyn kestoa. Loppua kohden huomasin nuorten motivaation hiipuvan. Toteutukseen kului nuoria ajatellen hieman liikaa aikaa. Alkuperäinen suunnitelma oli toteuttaa nuorten kysely useammalla alueella. Minusta riippumattomista syistä emme kohdanneet kahdella alueella nuoria ja nuorten tutkimuksen tulokset jäivät siksi pieniksi. Isompi otanta olisi mahdollistanut tarkemman tulosten läpikäynnin ja vertailun alueiden kesken. Tulokset ovat herätteleviä syrjäseutujen nuorisotyön parantamiseksi ja kehittämistä varten. Nuorisotyöntekijöiden kysely olisi ollut myös hauska toteuttaa toiminnallisena, mikäli aikaa olisi ollut enemmän toteutukseen. Vastaukset työntekijöiden kyselystä olivat kuitenkin sellaisia, että niistä saa hyvää lisää käytävään toimintakauden purkukeskusteluun.

Tulosten luotettavuuteen vaikutti molempien kyselyiden pieni vastaajajoukko. Tuloksia ei voi verrata isoon joukkoon. Tuloksista kuitenkin näkee, että myös syrjäseuduilla on tarve ohjatulle toiminnalle ja kaupunkien olisi hyvä huomioida se nuorisotyötä suunniteltaessa. Työntekijöiden kysely toteutettiin myös pienelle vastaajajoukolle ja se kertoo Kuopiossa toimineiden työntekijöiden näkemyksiä toiminnasta. Wauto jatkaa toimintaansa muualla Suomessa ja mahdollisesti kyselyn tulokset ja opinnäytetyön ajatukset voivat antaa vinkkejä toimintaan uusilla alueilla. Opinnäytetyöni jää myös muistoksi siitä mitä kaikkea ehdittiin tehdä Wauton ollessa Kuopiossa.

Toiminnallinen kysely oli nuorille mieluisa tapa vastata. Aion vielä ehdottomasti jalostaa sitä tulevaisuudessa muihin käyttötarkoituksiin. Kyselykortit olisi mahdollista toteuttaa sillä tavalla, että kortteja voisi soveltaa aina toteutettavaan aihepiiriin sopivaksi.

Näin ollen samoja kortteja voisi käyttää hyvin erityyppisten ryhmien kanssa. Sovellettavuus ja muuntautumiskyky ovat tärkeitä välillä hyvin hektisessä nuorisotyössä, jossa ei ole aina aikaa kehittää uusia tapoja ja miettiä niiden toimivuutta. Kyselyiden tulokset ovat vaikuttavia Kuopion kaupungille, koska toteutuksen avulla saatiin lisättyä nuorten osallisuutta oman asuinalueen viihtyvyyden kehittämisessä. Kysely myös osoitti sen, että jatkossakin vastaavia kyselyitä olisi hyvä toteuttaa, jotta nuorten ääni saadaan paremmin kuulluksi.

Keräämäni tiedon merkitys tilaajalle auttaa varmasti miettimään jatkoa alueelle, jossa kyselyni toteutin. Keräämäni tietopohja antaa myös hyviä lukuvinkkejä liikkuvan ja seinättömän nuorisotyön parissa töitä tekeville. Aihepiirinä liikkuva nuorisotyö on varsin uudenlaista toimintaa ja jatkuvasti kehittymässä oleva nuorisotyön muoto, joka varmasti löytää vielä pysyvän paikkansa nuorisotyön toimintaympäristönä ja välineenä. Liikkuvan nuorisotyön kulkuneuvoja löytyy jo useammasta kaupungista ja niiden tarve on jo useassa paikassa tunnistettu.

6.3 ” Kai me vielä nähdään?”

Mitä kaikkea ehdittiinkään kokea ja nähdä? Vastaus varmasti vaihtelisi ohjaajan mukaan. Mukaan mahtuu varmasti hetkiä, jotka muistetaan aina ja sellaisia, joille osaa jo ehkä nauraa muutaman vuoden päästä. Onnistumiset ja epäonnistumiset ovat pari, joita ei voi erottaa toisistaan. Ainakin voidaan sanoa, että ollaan päästy kokeilemaan ja näkemään vähän erilaista toimintaa mitä normaali arki olisi.

Kun haastaa itseänsä, pääsee osa-alueelle, jossa tapahtuu kehitystä. Kokonaisuudessaan hankkeen aikana palaute on ollut pääsääntöisesti positiivista ja nuoret ovat ottaneet toiminnan hyvin vastaan. Kuitenkin, niin kuin kaikilla tarinoilla on tapana olla lopetus, niin on myös Wauton yhdeksän kuukauden jaksolla Kuopiossa. Ennen

jäähyväisiä ja päätösjuhlia ehditään kuitenkin kohdata nuoria keväisemmissä säissä. Wautoilu-jaksoon Kuopiossa on kuulunut pimeät syksyillat ja kylmät pakkaspäivät. Sää ei saaneet nuoria jättämään wautoilupäiviä välistä, joten voidaan olla iloisia siitä, että toiminta on ollut nuorille mieluisaa. Ohjaajakin koeteltiin säiden ja hiljaisten wautoilupäivien kautta, mutta silti hyviä hetkiä riitti ja se auttoi jaksamaan hiljaisimpina päivinä. Viimeistään nuoret toivat hymyn huulille.

Aikana, jolloin ihmisten aika on kaikkein arvokkainta ja siitä kilpailee todella moni yhtä aikaa, pitää oppia kehittämään omaa osaamista ja palvelua lähemmäksi kohderyhmää. Tässä tapauksessa kohderyhmä on nuoret. Nuoret pitävät tärkeänä viettää aikaa kavereiden kanssa, niin vapaa-ajalla kuin koulussa. Kavereiden kanssa myös viestittää somessa. Mahdolliset harrastukset rajoittavat vapaata oleilua joka päivä. Onkin tärkeää olla tietoinen kilpailuasetelmasta ja yrittää pysyä edes puoliksi samalla kartalla nuorten ajanvietosta.

Vaikka nuorten ajasta joutuu kilpailemaan, se ei tarkoita siitä, etteivätkö nuoret kaipaisi aikuisen tukea. Moni sisältö nuoren elämässä on sellaista, jonka käsittelyyn he tarvitsivat tukea ja aikuistenkin mielipidettä. Onkin tärkeää, että aikuiset jaksavat kilpailla nuorten ajasta. Nuorisotyöntekijöiden tulisi pystyä myymään suunniteltu ohjelma niin, että se houkuttelee nuoria paikalle. On hyvä myös verkostoitua muiden toimijoiden kanssa, jotta pystytään tarjoamaan mahdollisimman laajasti ennaltaehkäisevää nuorisotyötä. Kaikilta nuorisotyön kentiltä löytyy erilaista huippuosaamista ja sitä kannattaa jakaa muillekin, jotta pystymme tarjoamaan nopeammin nuorelle tukea. Mitä nopeammin tukea on tarjolla, sitä todennäköisemmin siitä on hyötyä nuoren elämässä. Ollaan siellä missä nuoretkin. (Crimmens et al. 2010,13.)

LÄHTEET

Aseman lapset ry.2018 Viitattu 29.04.2018 <http://www.asemanlapset.fi/>

Cederlöf, Petri. 2004.Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Helsinki: Hakapaino.

David Crimmens, Fiona Factor, Tony Jeffs, John Pitts, Carole Pugh, Jean Spence & Penelope Turner,2010, Reaching socially excluded young people A national study of street-based youth work. Great Britain in 2004, The National Youth Agency

Hiipakka, Hanna,2011, Nuoruuden aalloilla, Opas nuorille ja heidän vanhemmilleen. Viitattu 03.05.2018. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34059/Liite2_Opas.pdf?sequence=1

Hoikkala, Tommi &Kuivakangas, Johanna. 2017.Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu.Nuorisotutkimusverkosto.

Honkanen, Anniina & Väisänen, Soili. Savon Sanomat: Tätä nuoret slangisanoilla tarkoittavat.04.09.2013 viitattu 29.04.2018 <https://www.savonsanomat.fi/kotimaa/T%C3%A4t%C3%A4-nuoret-slangisanoillaan-tarkoittavat/429101>.

Häkli,Jouni&Kallio,Kirsi Pauliina&Korkiamäki,Riikka(toim.) 2010. Myönteinen tunnistaminen. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Isola,Anna-Maria & Kaarinen,Heidi & Leemann,Lars & Lääperi,Raija & Schneider,Taina &Valtari,Salla&Keto-Tokoi,Anna.2017.Mitä Osallisuus on? Osallisuuden viitekehyksiä rakentamassa. Helsinki. Juvenes Print-Suomen yliopiston paino oy. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kiilakoski,Tomi&Kinnunen,Viljami :Hoikkala, Tommi &Kuivakangas, Johanna. 2017.Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu.Nuorisotutkimusverkosto

Koste, Asmo (toim.) Suomen Nuorisoyhteistyö-Allianssi ry, 2012, Keuruun laatupaino KLP oy, <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/615/fid/1803>

Kuopion Kaupungin nuorisopalvelut. 2018.Viitattu 27.04.2018 <http://www.po1nt.fi/fi/>

Kuopion Kaupunki. 2018.Viitattu 05.05.2018. <https://www.kuopio.fi/kylat>

Kuopio, Ilo olla nuori! Nuorisopalveluiden toimintaohjelma 2017-2020.

Laiviston, Virve & Salomäki, Sanna-Mari& Pörsti, Laura& Kuusisto, Minsu. Syöpäjärjestöt. Viitattu:01.05.2018<http://www.tyokalupakki.net/pages/index.php?id=117&pid=4>
Nuorisolaki. 2017.Viitattu 20.04.2018.<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Puusa, Anu & Juuti, Pauli. 2011. Menetelmäviidakon raivaajat: Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Vantaa: Hansaprint

Syrjälä, Leena & Ahonen, Sirkka & Syrjäläinen, Eija & Saari, Seppo. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Rauma: West Point Oy.

Tani, Sirpa & Pyry, Noora & Juntunen, Iina (toim.) & Ylimys, Susanna (toim.) 2017. Nuorisotyö asemilla, kaduilla ja kauppakeskuksissa. Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön. Helsinki: Aseman Lapset ry.
<https://indd.adobe.com/view/d17304a9acf5-47aa-b5d7-62d37b7da048>

Valkendorff, Tiina & Huuskonen, Petteri & Ruuskanen, Essi: Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. 2017. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Nuorisotutkimusverkosto.

Vilka Hanna, Tutki ja kehitä. Hämeenlinna: PS-kustannus 2015.

LIITTEET

Liite 1.

